

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Způsob plnění regulačních opatření vybraného územního samosprávného celku jako jeden ze systémů hospodářských opatření pro krizové stavy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Studijní program:

OCHRANA OBYVATELSTVA

Autor: Bc. Aneta Kučerová

Vedoucí práce: Ing. Aleš Kudlák, Ph.D.

České Budějovice 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem „Způsob plnění regulačních opatření vybraného územního samosprávného celku jako jeden ze systému hospodářských opatření pro krizové stavy“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské/diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské/diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 8. června 2020

.....

podpis

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu mé práce Ing. Aleši Kudlákovi, Ph. D., za odborné vedení a cenné rady při zpracování diplomové práce.

Způsob plnění regulačních opatření vybraného územního samosprávného celku jako jeden ze systému hospodářských opatření pro krizové stavy

Abstrakt

Regulační opatření jsou součástí systému hospodářských opatření pro krizové stavy, přijímají se v případě, kdy je potřeba snížit spotřebu nedostatkových surovin, výrobků či služeb a to pouze po vyhlášení jednoho z krizových stavů, kdy situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou dostatečně účinné. Tato diplomová práce se zabývá problematikou regulačních opatření, zejména v podmínkách územních samosprávných celků. Pro účely této práce jsou vybrány dvě obce s rozšířenou působností, konkrétně se jedná o obec s rozšířenou působností Uherské Hradiště a obec s rozšířenou působností Písek, u nichž je zjišťováno, jakým způsobem jsou v jejich správním obvodu regulační opatření plněna. Cílem diplomové práce je navrhnout způsob plnění regulačních opatření vybraného územního samosprávného celku nad rámec zpracovaných metodik Správy státních hmotných rezerv. Přičemž by měla být nalezena odpověď na výzkumnou otázku „Jakým způsobem by byla zabezpečena regulační opatření ve vybraném územním samosprávném celku?“ Rovněž si diplomová práce dává za cíl, provést komparaci plnění regulačních opatření mezi těmito dvěma obcemi s rozšířenou působností. Ke splnění cíle je využíván metodický pokyn, který je zpracován Správou státních hmotných rezerv, jakožto ústředního správního úřadu v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy, při získávání relevantních informací, i při samotném porovnání zpracovaných dokumentů v oblasti této problematiky jednotlivými obcemi s rozšířenou působností, metodiky zpracované vybranými obcemi s rozšířenou působností a informace získány při rozhovorech s kompetentními pracovníky. Na základě takto získaných informací je provedena komparace zvolených obcí s rozšířenou působností i s Metodikou navrženou Správou státních hmotných rezerv a následně vyhodnocení výsledků.

Klíčová slova

Regulační opatření; hospodářská opatření pro krizové stavy; krizový stav;
Správa státních hmotných rezerv

The manner of fulfilling the regulatory measures of the selected territorial self-governing unit as one of the systems of economic measures for crisis situations

Abstract

Regulatory measures are part of the system of economic measures for crisis situations. They are adopted when it is necessary to reduce the consumption of scarce raw materials, products or services and they are adopted only after the promulgation of one of the crisis states, when the situation becomes so large that normal economic instruments are not sufficiently effective. This diploma thesis deals with the problematics of regulatory measures, especially in the conditions of territorial self-governing units. For the purposes of this work, two municipalities with extended powers are selected, specifically the municipality with extended powers Uherské Hradiště and municipality with extended powers Písek, for which it is ascertained how the regulatory measures are implemented in their administrative district. The aim of the diploma thesis is to propose a way of fulfilling regulatory measures of a selected territorial self-governing unit beyond the framework of the elaborated methodologies by The Administration of State Material Reserves. The aim of the diploma thesis is to propose a way of fulfilling regulatory measures of a selected territorial self-governing unit beyond the framework of the elaborated methodologies by The Administration of State Material Reserves and find the answer to the research question "How would regulatory measures be ensured in a selected territorial self-governing unit?" Aims of the diploma thesis, is also to perform the comparison of regulatory measures between the two municipalities with extended powers. To meet the goal, a methodology is used, which is prepared by the State Material Reserves Administration, as the central administrative office in the field of economic measures for crisis situations, in obtaining relevant information, in comparing the documents by the municipalities with extended powers. Based on the obtained information, a comparison of selected the municipalities with extended powers with the Methodology by the State Material Reserves

Administration is performed and subsequently the results are evaluated.

Key words

Regulatory measures; economic measures for emergencies; crisis state;

The Administration of State Material Reserves

OBSAH

1	SOUČASNÝ STAV	10
1.1	HOSPODÁŘSKÁ OPATŘENÍ PRO KRIZOVÉ STAVY	10
1.1.1	System nouzového hospodářství	10
1.1.2	System hospodářské mobilizace	12
1.1.3	System státních hmotných rezerv	12
1.1.4	Výstavba nezbytné infrastruktury	14
1.1.5	System regulačních opatření	14
1.2	LEGISLATIVA	15
1.3	SPRÁVA STÁTNÍCH HMOTNÝCH REZERV	16
1.3.1	Metodické pokyny SSHR	18
1.4	SYSTEM REGULAČNÍCH OPATŘENÍ	19
1.4.1	Zásady použití regulačních opatření	19
1.4.2	Vyhlášení regulačních opatření	19
1.4.3	Kontrola	23
1.5	PŮSOBNOST MINISTERSTEV	23
1.5.1	Ministerstvo průmyslu a obchodu	23
1.5.1.1	Centrální regulace prodeje zboží v obchodní síti	24
1.5.1.2	Regulační opatření v energetice	28
1.5.1.3	Služby elektronických komunikací a poštovní služby	30
1.5.2	Ministerstvo zemědělství	31
1.5.2.1	Regulační opatření v oblasti zásobování vodou	31
1.5.2.2	Regulační opatření v oblasti produkce potravin	34
1.5.3	Ministerstvo dopravy	35
1.5.4	Ministerstvo zdravotnictví	37
2	CÍLE A VÝZKUMNÁ OTÁZKA	40
3	OPERACIONALIZACE POJMŮ	41
4	METODIKA	42
5	VÝSLEDKY	43
6	DISKUZE	69
	ZÁVĚR	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	76
	SEZNAM TABULEK	83
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	84

ÚVOD

Regulační opatření v systémech hospodářských opatření pro krizové stavy jsou opatření výjimečná. K jejich přijetí dochází v případě, kdy je potřeba snížit spotřebu nedostatkových surovin, výrobků či služeb, a to pouze po vyhlášení jednoho z krizových stavů, kdy situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou dostatečně účinné.

Problematika regulačních opatření je relativně aktuální. Nedávno tato opatření byla uplatněna hejtmany krajů např. v oblasti dopravy či přednostního dodávání výrobků v souvislosti s pandemií koronaviru Covid-19. Dalším příkladem může být krizová situace týkající se dlouhodobého sucha. Což je v posledních letech v České republice často skloňovaný pojem. A jistě je to problém, u něhož by využití regulačních opatření mělo své opodstatnění.

Tato diplomová práce je zpracována na téma „Způsob plnění regulačních opatření vybraného územního samosprávného celku jako jeden ze systému hospodářských opatření pro krizové stavy“. Již z názvu je zřejmé, že se práce zabývá problematikou regulačních opatření, zejména v podmínkách územních samosprávných celků. Pro účely této práce jsou vybrány dvě obce s rozšířenou působností (dále jen ORP), konkrétně se jedná o ORP Uherské Hradiště a ORP Písek, u nichž je zjišťováno, jakým způsobem jsou v jejich správním obvodu regulační opatření připravována, vyhlášována a následně i plněna. Rovněž je v práci dáváno za cíl, provést komparaci plnění regulačních opatření mezi těmito dvěma ORP.

Regulační opatření jsou součástí systému hospodářských opatření pro krizové stavy. Ústředním orgánem státní správy v této oblasti je Správa státních hmotných rezerv. Právě tento ústřední správní úřad zpracoval metodické pokyny, jejichž cílem je poskytnout orgánům krizového řízení územních samosprávných celků doporučení k tvorbě postupů při plánování, organizaci a realizaci regulačních opatření. V diplomové práci je toto doporučení ve formě metodického pokynu značně využíváno, jak při získávání relevantních informací, tak i při samotném porovnání zpracovaných dokumentů v oblasti této problematiky jednotlivými ORP.

1 SOUČASNÝ STAV

V současné době je systém hospodářských opatření pro krizové stavy relativně samostatně právně zakotvený systém. Zásadní změna v této problematice nastala v roce 2001, kdy vstoupila v platnost nová krizová legislativa. Nyní je tento systém propojen s dalšími prvky bezpečnostního systému České republiky a má konkrétně stanovené místo a účel při přípravě a přijetí opatření po vyhlášení krizových stavů. (Kahl et al., 2008)

1.1 HOSPODÁŘSKÁ OPATŘENÍ PRO KRIZOVÉ STAVY

Hospodářská opatření pro krizové stavy (dále jen HOPKS) jsou upravena v zákoně č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů. Dle tohoto zákona se HOPKS rozumí organizační, materiální nebo finanční opatření, která přijímá správní úřad při krizových stavech, aby byly zabezpečeny nezbytné dodávky, tj. výrobky, práce a služby, bez nichž nelze zajistit překonání krizových stavů.

Systém HOPKS zahrnuje pět základních prvků, tj. systém nouzového hospodářství, systém hospodářské mobilizace, systém státních hmotných rezerv, výstavba nezbytné infrastruktury, systém regulačních opatření (dále jen RO).

1.1.1 Systém nouzového hospodářství

Tento systém je určen k zajištění nezbytných dodávek, tak aby byly uspokojeny základní životní potřeby obyvatelstva a tím mu bylo umožněno přežití krizových stavů bez těžké zdravotní újmy, dále k podpoře činnosti záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky a podpoře výkonu státní správy, aby nezbytné dodávky probíhaly obvyklým způsobem, jako v období mimo krizové stavy.

Podnikatelé, jejichž předmět činnosti či podnikání umožňuje dodání nezbytných dodávek, tj. výrobků, prací a služeb, jsou jejich prioritním dodavatelem. Orgány krizového řízení zpracovávají plány nezbytných dodávek, jejichž cílem je získat přehled disponibilních zdrojů na daném správním území, které je možné využít při řešení krizových situací. Podmínkou

pro zajištění fungování systému nouzového hospodářství za krizových stavů je plánování nezbytných dodávek v období přípravy na krizové situace. (Správa státních hmotných rezerv, © 2020a) Poskytnutí nezbytných dodávek je na základě zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů právně vynutitelné, konkrétně se jedná o § 29 práva a povinnosti právnických (dále jen PO) a podnikajících fyzických osob (dále jen PFO), povinnost poskytnou věcné prostředky. V případě, že krajský úřad nenalezne dodavatele nezbytné dodávky ve svém správním obvodu, uplatní požadavek u věcně příslušného ústředního správního úřadu na její zajištění. Pokud ani ten není schopný zajistit nezbytnou dodávku v okruhu své působnosti, žádá Správu státních hmotných rezerv (dále jen SSHR) o vytvoření pohotovostních zásob nebo o uhrazení nákladů na uchování výrobních schopností. O použití těchto pohotovostních zásob za krizového stavu rozhoduje vedoucí ústředního správního úřadu, na základě jehož požadavku byly vytvořeny.

V rámci tohoto systému se využívají informační systémy pro podporu HOPKS, jejichž využití je zákonem stanoveno. Co se týče konkrétně plánů nezbytných dodávek, jedná se o informační systém Argis, který slouží ke zpracování a aktualizaci těchto plánů. (SSHR, © 2020a) Je provozován SSHR, jako hlavní nástroj informační podpory HOPKS v oblasti zajišťování věcných zdrojů. (SSHR, © 2020b)

Pro případy, kdy použití plánovaných nezbytných dodávek není za krizového stavu možné, je zpracována „Metodika pro vyžádání věcných zdrojů za krizové situace“, schválena usnesením vlády České republiky ze dne 4. ledna 2012 č. 14, dle které příslušný orgán krizového řízení postupuje a dále je využit informačním systémem Krizkom. (SSHR, © 2020a)

Informační systém Krizkom, je rovněž jako informační systém Argis provozován SSHR. Jedná se o modulární informační systém krizové komunikace, je složen ze dvou samostatných modulů. Modul Krizkom KS, je využíván jako nástroj pro koordinaci a podporu procesů při řešení požadavků na věcné zdroje za krizových stavů. Druhý modul – Krizkom MU, slouží jako nástroj pro koordinaci a podporu procesů při řešení požadavků na státní hmotné rezervy při mimořádných událostech. (SSHR, © 2020c)

1.1.2 Systém hospodářské mobilizace

Systém hospodářské mobilizace tvoří organizační, materiální, personální a jiná opatření, prostřednictvím kterých ústřední správní úřad zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů a je určen k podpoře jejich činnosti za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

SSHR koordinuje zajištění mobilizačních dodávek mezi jejich objednateli a dodavateli. Realizace mobilizačních dodávek je zajištěna prostřednictvím smlouvy mezi objednatelem a dodavatelem mobilizačních dodávek. Objednatelé jsou příslušné ústřední správní úřady (Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo financí, Ministerstvo spravedlnosti), které v rozsahu své působnosti formulují jednotlivé mobilizační dodávky. Požadavky na ně pak předávají konkrétnímu dodavateli. (SSHR, © 2020d)

1.1.3 Systém státních hmotných rezerv

Státní hmotné rezervy (dále jen SHR) se vytváří v souladu se zákonem č. 97/1993 Sb., o působnosti SSHR a zákonem č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů. SHR jsou ve vlastnictví státu a výdaje na jejich pořízení, skladování a ochraňování se hradí ze státního rozpočtu.

SHR se dle účelu člení na hmotné rezervy, mobilizační rezervy, pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc. (Zákon č. 97/1993 Sb.)

Hmotné rezervy

Vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky, které jsou určeny pro zajištění obrany a obranyschopnosti státu, odstraňování následků krizových situací a rovněž pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu. (SSHR, © 2020e)

Hmotné rezervy jsou tvořeny na základě požadavků krizových plánů ústředních správních úřadů (Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zemědělství). Klíčovým úkolem v oblasti hmotných rezerv je tvorba a udržování třech základních skupin zásob:

- ropa a ropné produkty, které jsou součástí systému ropné bezpečnosti České republiky,
- základní potravinářské komodity,
- základní suroviny průmyslového charakteru. (SSHR, © 2020f)

Mobilizační rezervy

Mobilizační rezervy tvoří základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty, které jsou určeny pro zajišťování mobilizačních dodávek, tj. pro podporu ozbrojených bezpečnostních sborů a ozbrojených sil po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu. (SSHR, © 2020g)

Pohotovostní zásoby

Pohotovostní zásoby tvoří vybrané základní materiály a výrobky, které jsou určeny k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, které nelze zajistit obvyklým způsobem a také pro materiální humanitární pomoc poskytovanou do zahraničí. (SSHR, © 2020h)

Zásoby pro humanitární pomoc

Zásoby pro humanitární pomoc jsou vybrané základní materiály a výrobky, které jsou určeny po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí vážně materiálně poškozené fyzické osobě. Jsou vytvořeny SSHR a jsou poskytovány státem po vyhlášení krizového stavu, na správním území, které je krizovou situací zasažené. Zásoby pro humanitární pomoc slouží k zajištění nezbytných životních potřeb fyzických osob, které vlivem krizové situace zůstaly bez potřebných věcných prostředků nutných k přežití a které nebyly evakuovány. (SSHR, © 2020ch)

1.1.4 Výstavba nezbytné infrastruktury

Dalším prvkem spadajícím do systému HOPKS je výstavba nezbytné infrastruktury. Infrastruktura k přípravě přijetí HOPKS je stanovena zákonem č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů, dle tohoto zákona se jedná o:

- stavby, které jsou určeny pro účely HOPKS ve vlastnictví České republiky, k nimž příslušnost hospodařit má správní úřad, jejich technické zabezpečení (tj. vnitřní rozvody inženýrských a telekomunikačních sítí), technologické vybavení, dále pozemní komunikace, dráhy, přístavy a letiště, které slouží pro dopravní obsluhu těchto staveb,
- stavby sloužící pro účely HOPKS, k nimž má Česká republika zřízeno věcné břemeno a které jsou ve vlastnictví PO nebo PFO.

Požadavky na výstavbu nezbytné infrastruktury vyplývají z krizových plánů orgánů krizového řízení. Požadavek na výstavbu a údržbu infrastruktury uplatňuje věcně příslušný správní úřad a údržbu objektů infrastruktury zajišťuje vlastník nebo správní úřad, který k nim má příslušnost hospodařit. (SSHR, © 2020i) Infrastruktura slouží především k zabezpečení skladování SHR, dopravy a spojení za krizových stavů. (Horák, 2011)

1.1.5 Systém regulačních opatření

RO jsou dalším prvkem v systému HOPKS. RO slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin a výrobků a dodávek služeb nebo k usměrnění spotřeby a dodávek, v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné. Takto zní definice RO, uvedena v zákoně č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů. Systému RO bude dále v této práci věnována celá kapitola.

1.2 LEGISLATIVA

Nejdůležitější legislativní dokument v České republice je ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Součástí ústavního pořádku je též usnesení č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních lidských práv a svobod jako součást ústavního pořádku. Tyto dva dokumenty jsou výchozí pro tvorbu dalších právních norem, které s nimi musí být v souladu.

Dalším důležitým ústavním zákonem je ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, což byl první a zcela zásadní dokument přijatý v oblasti HOPKS (Horák, 2011) a za zmínku jistě stojí i tzv. kompetenční zákon, zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů.

Právních norem, které se věnují oblasti HOPKS je mnoho, zde jsou ty nejpodstatnější.

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

Tento zákon upravuje přípravu HOPKS, pro stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a přijetí těchto opatření po vyhlášení krizových stavů. Dále je zde stanovena pravomoc vlády, ústředních správních úřadů, České národní banky (dále jen ČNB), krajských úřadů, obecních úřadů ORP a orgánů územních samosprávných celků při přípravě a přijetí HOPKS. Jsou zde stanovena též práva a povinnosti PO a PFO.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

V tomto zákoně je stanovena působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti PO a PFO při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany státu před vnějším napadením, a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury. Je zde také stanovena odpovědnost za porušení těchto povinností.

Vyhláška SSHR č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy

V této vyhlášce je stanoven obsah plánů nezbytných dodávek, plánů opatření hospodářské mobilizace a plánů hospodářské mobilizace, plánů požadavku na přípravu. Dále je zde upraven postup zpracování těchto plánů, postup při vytváření pohotovostních zásob a při uplatnění požadavku na přípravu, postup objednatele mobilizační dodávky při uplatnění požadavku na přípravu u SSHR, výčet vybraných údajů, kritéria výběru subjektu hospodářské mobilizace aj.

Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících předpisů (zákon o nouzových zásobách ropy)

V tomto zákoně je upraven způsob vytváření, udržování a použití nouzových zásob ropy a ropných produktů v souladu se směrnicí Rady 2009/119/ES ze dne 14. září 2009, kterou se členským státům Evropské unie ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy a ropných produktů a rovněž v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1099 ze dne 22. října 2008, o energetické statistice. Jedná se o nouzové zásoby ropy a ropných produktů, které jsou určeny pro zmírnění nebo překonání stavů nouze, které vznikly z jejich nedostatku. Dále tento zákon upravuje postupy pro řešení stavů nouze a úkoly orgánů státní správy a orgánů územních samosprávních celků v této oblasti.

Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv

SSHR je ústřední orgán státní správy v oblastech HOPKS a SHR. Proto dalším významným zákonem v této oblasti je zákon o působnosti SSHR. Mimo působnosti, práv a povinností SSHR jsou v tomto zákoně definovány státní hmotné rezervy a je zde uvedeno jejich členění do čtyř skupin.

1.3 SPRÁVA STÁTNÍCH HMOTNÝCH REZERV

SSHR je ústředním orgánem státní správy v oblastech HOPKS a SHR, jak je výše uvedeno. Byla zřízena na základě kompetenčního zákona (zákon

č. 2/1969 Sb.) a její působnost je upravena zákonem č. 97/1993 Sb., o působnosti SSHR. V čele stojí předseda, který je jmenován popř. odvoláván vládou.

SSHR zabezpečuje financování HOPKS, dále zabezpečuje financování, obměnu, záměnu, uvolnění, půjčku, nájem, prodej, skladování, ochraňování a kontrolu SHR a s ohledem na krizové plány i jejich pořizování. SSHR také plní další úkoly, které vyplývají ze zákona č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy. Všechny tyto činnosti zajišťuje v součinnosti s ostatními ústředními orgány státní správy.

SSHR může při řešení mimořádných událostí, podle zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, poskytnout základním složkám integrovaného záchranného systému (dále jen IZS), které provádí záchranné a likvidační práce, nebo plní úkoly ochrany obyvatelstva, SHR v nezbytném rozsahu formou jejich bezúplatného použití. Toto činit je SSHR oprávněna pouze na základě žádosti Ministerstva vnitra, krajského úřadu a hasičského záchranného sboru kraje. Po skončení plnění úkolů ochrany obyvatelstva nebo záchranných a likvidačních prací se nespotřebované SHR vracejí SSHR. SHR, které se spotřebují, musí být složkou IZS, které byly poskytnuty, nahrazeny SSHR.

SSHR zpracovává, na základě požadavků krizových plánů, zejména návrhy na:

- seznam položek hmotných rezerv, tj. jejich minimální limit, orientační cílový stav,
- uvolňování hmotných rezerv, včetně podmínek pro jeho provedení
- a záměnu položek hmotných rezerv pod minimální limit a podmínky pro její provedení.

Tyto návrhy schvaluje vláda, o čemž informuje Parlament. (Zákon č. 97/1993 Sb.)

1.3.1 Metodické pokyny SSHR

SSHR vydává v oblasti své působnosti metodiky činností při plánování a zajišťování HOPKS. Metodické pokyny slouží ke standardizaci a integraci spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem v oblasti řešení krizových situací. Mezi důležité metodiky patří (Urban et al., 2012):

„Metodické pokyny pro přípravu a realizaci RO v systému HOPKS“. Cílem této metodiky je doporučit orgánům krizového řízení územních samosprávných celků postup při plánování, organizování a následném realizování RO a zajistit tak vzájemnou provázanost těchto opatření. Tuto metodiku zpracovala SSHR ve spolupráci s odborně příslušnými ústředními správními úřady a krajskými úřady a slouží spíše jako návod, doporučení. (SSHR, 2014)

„Metodika činnosti při plánování a zajišťování nezbytných dodávek v systému HOPKS pro PO a PFO“. Zabývá se úlohou podnikatelů a jejich postupů při zajišťování mobilizační dodávky, je určena pro všechny podnikatele. Účelem této metodiky je sjednotit postupy v procesu zajišťování přípravy mobilizačních dodávek. Opět se jedná pouze o doporučení nikoli o komplexní návod. (SSHR, 2003)

„Metodika plánování nezbytných dodávek v systému HOPKS pro ústřední správní úřady, krajské úřady, hasičské záchranné sbory krajů a obecní úřady ORP“. Tato metodika se zabývá činností ústředních správních úřadů, krajských úřadů, hasičských záchranných sborů krajů a obecních úřadů ORP při plánování a zajišťování nezbytných dodávek a mobilizačních dodávek. Cílem metodiky je podrobně objasnit aplikaci zákona v praxi a doporučit orgánům krizového řízení postupy v této oblasti. (SSHR, 2013)

„Metodika pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace“ je zpracována na základě změn právních předpisů, které upravují oblast krizového řízení. Jsou zde zohledněny praktické zkušenosti s řešením krizových situací a skutečnost, že vznikl informační systém Krizkom, který slouží pro koordinaci a podporu procesů při uplatňování či řešení požadavků na věcné zdroje. (SSHR, 2011)

1.4 SYSTÉM REGULAČNÍCH OPATŘENÍ

Jak je již výše zmíněno RO slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin a výrobků a dodávek služeb nebo k usměrnění spotřeby a dodávek, v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

Cílem těchto opatření je, aby správní úřady měly ze zákona oprávnění snížit nebo usměrnit spotřebu nedostatkových zdrojů. RO v menší nebo větší míře zasahují do života obyvatelstva a do běžných ekonomických mechanismů fungování společnosti. Proto je při použití jednotlivých RO nutné dodržovat zásady, které vyplývají ze zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů. (Kahl et al., 2008)

1.4.1 Zásady použití regulačních opatření

RO lze přijmout a využívat pouze v případě, že účinku, kterého mají dosáhnout, nelze dosáhnout jiným způsobem; vyhláší se vždy pouze v nezbytném rozsahu a na nezbytně dlouhou dobu; jsou zrušená nejpozději při zrušení krizových stavů; je oprávněný vyhlášovat orgán krizového řízení dle příslušného právního předpisu; je dle úrovně oprávněného vyhlášovatele a úrovně krizové situace je právním předpisem odstupňován rozsah pravomocí k jejich vyhlášení; na již vyhlášený krizový stav bezprostředně navazuje vyhlášení jiného krizového stavu, je možné ponechat některé již dříve vyhlášené. (Kahl et al., 2008)

1.4.2 Vyhlášení regulačních opatření

RO vyhláší vlada, hejtman kraje, starosta ORP a guvernér ČNB, který je vymezen zákonem. (Kahl et al., 2008)

Stav nebezpečí

Stav nebezpečí se vyhláší při ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí, v případě, že intenzita ohrožení nedosahuje značného rozsahu a pokud není možné odvrátit ohrožení běžnou činností složek IZS, správních

úřadů, orgánů krajů a obcí nebo subjektů kritické infrastruktury. Vyhláší ho hejtman kraje nebo primátor hl. města Prahy pro celý kraj nebo jeho část. Lze vyhlásit nejdéle na 30 dnů, tuto lhůtu je možné prodloužit jen se souhlasem vlády. (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2019)

Hejtman a starosta ORP jsou oprávněni vyhlášovat RO při stavu nebezpečí, na území, pro které byl tento stav vyhlášen. V tomto případě má hejtman a starosta ORP oprávnění uložit PO nebo PFO povinnost:

- dodávat v přiměřeném množství výrobky, práce, služby, které jsou předmětem jejich činnosti,
- ve svých prostorách skladovat materiál, který je určen pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků, nebo skladování strpět,
- přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní nebo provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo.

Hejtman při vyhlášení stavu nebezpečí může nařídit:

- regulaci prodávaného zboží v obchodní síti, a dále stanovit, jakým způsobem bude regulováno množství zboží prodávané spotřebitelům, jaké je maximální množství zboží, které lze spotřebitelům prodat a okruh spotřebitelů, kterým bude zboží dodáváno přednostně,
- RO, která upravují způsob řízení a organizaci dopravy.

V případě vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu a za válečného stavu může hejtman a starosta ORP nařídit výše uvedená opatření pro území, pro které je vyhlášen krizový stav, jen v případě, pokud taková opatření již nenařídila vláda. (Zákon č. 241/2000 Sb.) RO se vyhláší formou nařízení a zveřejňují se tak, aby s nimi mohli být seznámeni všichni obyvatelé kraje, popř. obce. V případě, že se jednotlivá opatření týkají jednotlivých podnikatelů, sdělují se jim písemně formou rozhodnutí, jejich převzetí se potvrzuje. (Kahl et al., 2008)

Nouzový stav

Nouzový stav se vyhlásí z důvodu vzniku živelních pohrom, průmyslových nebo ekologických havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví, majetkové hodnoty nebo vnitřní pořádek a bezpečnost. (Ministerstvo vnitra České republiky, © 2020) Je vyhlášen vládou (v případě, že hrozí nebezpečí z prodlení, je oprávněn nouzový stav vyhlásit předseda vlády) pro celý stát nebo jeho část, na dobu nejdéle 30 dnů, tato lhůta lze prodloužit se souhlasem Poslanecké sněmovny. (Hasičský záchranný sbor České republiky, © 2019)

Za nouzového státu, stavu ohrožení státu a válečného stavu je oprávněna vydávat RO vláda. Vláda může svým nařízením za nouzového stavu:

- ukládat PO a PFO povinnost oznámit určeným správním úřadům aktuální objem zásob stanovených druhů materiálů nebo věcných prostředků, dále aktuální údaje o provozní nebo výrobní kapacitě a disponibilní zdroje pracovních sil,
- přijmout opatření, která mohou zakázat nebo omezit obchodování s kótovanými cennými papíry,
- přijmout opatření, která mohou zakázat nebo omezit provoz v oblasti dopravy a stanovit zvláštní podmínky pro ochranu, údržbu a obnovu pozemních komunikací a celostátní dráhy,
- zakázat, omezit nebo rozšířit distribuci léčiv a zdravotnických prostředků,
- omezit nebo rozšířit distribuci potravin a pitné vody a stanovit podmínky, za kterých lze změnit organizaci a řízení této distribuce
- a rovněž přijímat opatření, která může přijímat hejtman nebo starosta ORP za stavu nebezpečí. (Zákon č. 241/2000 Sb.)

Stav ohrožení státu, válečný stav

Stav ohrožení státu se vyhláší, pokud je bezprostředně ohrožena svrchovanost nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.

Je vyhlášen Parlamentem na návrh vlády na území celého státu nebo jeho části. Doba účinnosti není omezena.

Válečný stav je vyhlášen Parlamentem, v případě, že je Česká republika napadena nebo pokud je potřeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Platí pro celý stát a doba účinnosti je zde opět bez omezení. (Krizport, © 2018)

Za těchto krizových stavů je vláda oprávněna, včetně všech opatření, uvedených výše, svým nařízením omezit, zakázat nebo přikázat vývoz a dovoz vybraných druhů zboží a na vybraných stavbách upravit průběh stavebních prací. Na návrh guvernéra ČNB může omezit nebo zakázat nakládání s peněžními prostředky na účtech u osob, které jsou oprávněny poskytovat platební služby.

Mimo vlády může za stavu ohrožení státu a válečného stavu, rozhodnutím formou sdělení ve Sbírce zákonů, stanovit určitá opatření i guvernér ČNB. Je oprávněn rozhodnout o zásadních měnově politických opatřeních, stanovit kurs české koruny a zakázat nebo omezit její vývoz, zakázat nebo omezit převod finančních prostředků mezi poskytovateli finančních služeb a zakázat nebo omezit osobám, které jsou oprávněny poskytovat platební služby poskytování úvěrů a prodej úvěrových produktů. Dále může přerušit správní řízení, která jsou vedena ČNB, zakázat nebo omezit výkon činností ČNB a zakázat nebo omezit nákup a vývoz devizových hodnot, čerpání prostředků z devizových účtů a zavést nabídkovou povinnost devizových hodnot a stanovit její rozsah. (Zákon č. 241/2000 Sb.)

V současné době byla RO uplatňována v souvislosti s pandemií koronaviru Covid-19 napříč celým světem. Zde je několik příkladů. Institut finanční stability zavedl RO v oblasti pojištění s cílem zvýšit odolnost pojišťoven vůči obrovským nejistotám z potencionálního dopadu Covid-19 (Jeffery Yong, 2020). V některých zemích byla vydána opatření pro elektronické a komunikační služby, např. Polsko a Irsko nařídily nulový přístup k některým webovým stránkám, např. veřejný sektor nebo vzdělávací a zdravotnické weby (Cullen International, 2020). V USA byla přijímána opatření, která ovlivnila místní finanční situaci i globální ekonomiku obecně i další opatření zaměřená

na ochranu veřejného zdraví (Wall et al., 2020). V souvislosti s pandemií byla navržena i jiná nouzová ekonomická opatření, např. v Japonsku jsou tato opatření založena na pěti pilířích, jako stanovit opatření k zabránění šíření infekce, zachovat zaměstnanost a pokračovat v podnikání, obnovit hospodářské činnosti ve veřejném i soukromém sektoru, konstruovat silné hospodářské opatření a připravit se na budoucnost (KPMG Tax Corporation, © 2020). V České republice byla rovněž přijata RO při nouzovém stavu, vyhlášeném na základě výskytu Covid-19, např. v Jihočeském kraji byla uplatněna RO v oblasti dopravy, konkrétně u městské hromadné dopravy (Hejtmanka Jihočeského kraje, 2020).

1.4.3 Kontrola

Zda vyhlášená RO byla realizována, jsou povinny kontrolovat správní úřady. Správní úřad ve své působnosti kontroluje přípravu HOPKS a dále jejich plnění a účinnost.

Správní úřady jsou dále kontrolovány SSHR, která kontroluje i subjekty hospodářské mobilizace a dodavatele mobilizačních a nezbytných dodávek v celém rozsahu přípravy plánovaných HOPKS. Mimo prověřování plnění a účinnosti HOPKS, také kontroluje využívání finančních prostředků.

Při neplnění RO se ukládají sankce. Výše těchto sankcí a řízení o uložení pokuty je upraveno v hlavě V zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů. (Kahl et al., 2008)

1.5 PŮSOBNOST MINISTERSTEV

V metodických pokynech pro přípravu a realizaci RO v systému HOPKS (SSHR, 2014), je kapitola, která upravuje působnost Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva zemědělství, Ministerstva dopravy a Ministerstva zdravotnictví.

1.5.1 Ministerstvo průmyslu a obchodu

V případě, že RO, která jsou již nařízena, nepostačují k zabezpečení plynulého zásobování obyvatelstva zbožím a krizová situace má takovou intenzitu,

že dochází k narušení tržních mechanismů a obvyklá funkce trhu přestává fungovat, je vláda oprávněna zavést regulovaný prodej v obchodní síti. To bude provedeno na základě § 22 a § 23 zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů formou nařízení vlády, které bude uveřejněno ve sbírce zákonů, jímž bude stanoveno datum jeho účinnosti. V tomto nařízení dále vláda stanoví úkoly a postup příslušných orgánů při zavádění regulovaného prodeje a způsob, jakým bude zajištěna distribuce přidělových lístků. S ohledem na tuto skutečnost není v současné době nutné, aby ze strany orgánů územní samosprávy byla přijímána další organizační opatření k jeho realizaci. (SSHR, 2014)

1.5.1.1 Centrální regulace prodeje zboží v obchodní síti

Princip regulovaného prodeje tkví v tom, že dle dostupnosti se jednotlivé druhy zboží zařazují na seznam regulovaného zboží. Toto zboží se dále prodává jen na základě přidělových lístků, určeným spotřebitelům, ve stanoveném množství a ve vybrané obchodní síti. Přídělové lístky vydává Ministerstvo průmyslu a obchodu a distribuce těchto lístků se provádí za pomoci orgánů územních samosprávných celků až ke koncovým spotřebitelům.

Z důvodu řízení, evidence a kontroly oběhu přidělových lístků a prodeje regulovaného zboží se u krajských úřadů, obecních úřadů ORP a obecních úřadů zřizují stálé pracovní skupiny krizových štábů (dále jen SPS KŠ) a výdejny přidělových lístků. V případě potřeby se mohou v městských částech vytvářet pobočné výdejny.

Spotřebitelům je obecním úřadem určena, dle adresy místa jejich trvalého bydliště, prodejna, ve které budou nakupovat zboží, které je zařazené do seznamu a to po celou stanovenou dobu. Na základě tohoto určení jsou zpracovány souhrnné seznamy spotřebitelů pro jednotlivé prodejny, kterým je poté seznam předán. V tomto seznamu se uvádějí pouze čísla a série přidělových lístků, tak může prodejna kontrolovat oprávněnost nákupu regulovaného zboží. Z důvodu zabezpečení distribuce zboží je krajskému úřadu předán seznam určených prodejen, kde je uveden počet spotřebitelů a jejich rozdělení do spotřebitelských skupin.

Do jednotlivých spotřebitelských skupin, které mají odstupňované přiděly, se obyvatelstvo rozděluje dle výše nároků na nákup regulovaného zboží, takto:

- děti do 6 let (včetně),
- děti do 15 let (včetně),
- osoby starší 15 let.

Výše přidělů a jejich lístková hodnota pro jednotlivá zásobovací období je stanovena vládou. (SSHR, 2014)

Přídělové lístky

Přídělové lístky jsou pro všechny spotřebitelské skupiny stejné a je nutno s nimi zacházet jako s ceninami. Ve stanoveném období umožňují prodej 12 druhů zboží (ústřižky I až XII) a opakovaný prodej 12 druhů zboží (ústřižky A1 až V5). Pro který konkrétní druh zboží jsou určeny jednotlivé ústřižky, se stanovuje až při zavedení přídělového zásobování obyvatelstva podle konkrétní situace.

Přídělové lístky obyvatelé obdrží ve výdejně, dle místa trvalého pobytu, evakuované osoby v místě nouzového ubytování. Osobám, které se po dobu zásobovacího období budou nacházet mimo místo trvalého pobytu, mohou být vydány cestovní přídělové lístky, s nimiž jsou tyto osoby oprávněny odebírat regulované zboží na celém území České republiky. Cestovní přídělové lístky (jsou označovány velkým písmenem C) se vydávají podle zásad, které jsou platné pro výdej přídělových lístků ve výdejně v místě trvalého pobytu osoby.

Výdejna vydá přídělové lístky osobám po předložení občanského průkazu, rodného listu (u dětí), úředního dokladu o totožnosti (u cizinců), popř. jiného hodnověrného dokladu totožnosti. U evakuovaných, kteří u sebe nemají doklad totožnosti, se totožnost ověří u příslušných evakuačních orgánů. Zástupci domácnosti mohou být vydány přídělové lístky pro všechny členy domácnosti, pokud předloží jejich doklady totožnosti. Pro osoby, které jsou umístěny v domech pro seniory, léčebnách dlouhodobě nemocných a obdobných zařízeních, může lístky vyzvednout pověřený pracovník správy zařízení, přičemž musí předložit jejich osobní doklady. Pro evakuované děti do 15 let bez doprovodu jejich zákonného zástupce vyzvedne lístky příslušný evakuační orgán, který o děti pečuje, na základě evakuačního soupisu. Osoby, které jsou

ve službě v ozbrojených silách, nebo jsou v zařízeních, např. ve věznicích, kde jsou hromadně zásobovány, přidělový lístek neobdrží.

Při výdeji, výdejna označí přidělové lístky razítkem obecního úřadu, spotřebitelskou skupinou a vyplní předepsané údaje o držiteli. Za ztracené lístky se nevydávají náhrady, za lístky, které byly zničeny živelnou pohromou, požárem apod., se vydá náhrada v poměrné výši dávek na zbytek období.

Datum zahájení distribuce a datum zahájení výdeje přidělových lístků stanoví vláda. Pokyny pro odběr přidělových lístků vydá Ministerstvo průmyslu a obchodu krajským úřadům. Distribuci zajistí krajské úřady cestou obecních úřadů ORP. Samotné rozdělení přidělových lístků mezi jednotlivé výdejny zabezpečí obecní úřady.

Přidělové lístky, které nebyly vydány, výdejny vrátí ve stanoveném termínu zpět obecním úřadům, které je prostřednictvím obecních úřadů ORP předají krajským úřadům k jejich další redistribuci, popř. likvidaci po uplynutí určeného zásobovacího období.

K evidenci přidělových lístků je využíván jednotný Soupisový lis vydaných přidělových – cestovních lístků. Zde musí být jednotlivě vypsány údaje o každém příjemci výdejových lístků. K tomu jsou obecními úřady připraveny výkazy obyvatel s rozdělením na jednotlivé výdejny přidělových lístků dle adresy trvalého pobytu. Ke zpracování výkazů je využíván informační systém evidence obyvatel. (SSHR, 2014)

Zúčtování ústřížků přidělových lístků

Výrobní, obchodní a další organizace, které nakupují a prodávají regulované zboží, jsou povinny se řídit, při hospodaření s tímto zbožím, určitými pokyny.

Všechny druhy regulovaného zboží mají určenou svou lístkovou hodnotu, nabývají jí ve chvíli, kdy je zboží vyskladněno na prodej. Dodavatelé mají povinnost je vyznačovat na fakturách regulovaného zboží, v prodejnách se vyznačují na regálech apod., ve stravovacích jednotkách jsou lístkové hodnoty vyznačeny na jídelních lístcích. V případě dodávky většího množství regulovaného zboží s krátkou trvanlivostí, je možné toto zboží prodat jako neregulované na základě povolení krajského úřadu.

Při koupi regulovaného zboží, je spotřebiteli oddělen ústřížek z jeho přidělového lístku v hodnotě prodávaného zboží. Vybrané ústřížky odevzdává prodejna ve stanoveném termínu obecnímu úřadu. Ústřížky se lepí na arch papíru formátu A4, vypíše se počet a celková hodnota nalepených ústřížků, arch se opatří razítkem prodejny, podpisem provozovatele a datem, kdy bude arch předán obecnímu úřadu. Ten poté vystaví prodejně potvrzení ve formě Zúčtovacího listu. Evidenci o příjmu a prodeji regulovaného zboží vede prodejna ve výkazu Evidence regulovaného zboží, pro každé zásobovací období zvlášť. Jednotkám společného stravování smí prodejna prodávat regulované zboží na základě předložení Zálohového odběrního listu, který je vydán obecním úřadem. Zálohový odběrní list je vystavován na zásobovací období, na zboží a jeho množství, dle zdůvodněných požadavků jednotek společného stravování.

Co se týče zúčtování zboží u dodavatelů, ti podávají obecnímu úřadu měsíční hlášení na Výkazu o dodávkách regulovaného zboží. Dodavateli se rozumí velkoobchodní sklady a prodejny a výrobci, kteří dodávají zboží do maloobchodních prodejen, jednotek společného stravování a dalších zařízení.

Obecní úřad o Zúčtovacích listech vede evidenci ve Výkazu zúčtovacích listů, archy s nalepenými ústřížky, které dostane od jednotlivých prodejen, uschovává nebo likviduje dle nařízení vlády. Od jednotek společného stravování obecní úřad přebírá Výkazy spotřeb regulovaných potravin na přípravu jídel, tyto údaje dále sumarizuje na Souhrnném výkazu spotřeby regulovaných potravin na přípravu jídel. Dále vede evidenci o vydaných a zúčtovaných Zálohových odběrních listech na Přehledu zálohových odběrních listů.

Na základě všech předložených dokladů, obecní úřad sestaví Souhrnný výkaz oběhu regulovaného zboží v obci a přes obecní úřad ORP ho zašle krajskému úřadu. Z těchto souhrnným výkazů krajský úřad sestaví Souhrnný výkaz oběhu regulovaného zboží v kraji a zašle ho věcně příslušnému ústřednímu správnímu úřadu. (SSHR, 2014)

1.5.1.2 Regulační opatření v energetice

Oblast RO v energetice se neřídí dle zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů, ale podle samostatných právních předpisů a slouží pro informaci a využití orgány krizového řízení územních samosprávných celků.

Konkrétně se RO v energetice řídí dle běžně uzavřených smluvních vztahů mezi odběrateli a dodavateli energie. Ty jsou v souladu se zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, tzv. energetický zákon. Tento zákon upravuje výkon státní správy, podmínky podnikání a regulaci v energetických odvětvích, tj. elektroenergetika, plynárenství, teplárenství a práva a povinnosti PO a PFO s tím spojené, v souladu s právem Evropského společenství.

Na území České republiky, se omezení nebo přerušení dodávek energie provádí jen na základě vyhlášení stavu nouze nebo činností, které bezprostředně zamezují jeho vzniku. Stav nouze je možno vyhlásit v oblasti elektroenergetiky, plynárenství nebo v oblasti dodávek tepelné energie. (SSHR, 2014)

Stav nouze v elektroenergetice

Jedná se o stav, který vznikl v elektrizační soustavě v důsledku živelních událostí, opatření státních orgánů za krizových stavů, smogové situace, havárií na zařízeních pro výrobu, přenos či distribuci elektřiny, teroristického činu, přenosu poruchy z elektrizační soustavy ze zahraničí, nevyrovanané bilance elektrizační soustavy, ohrožení fyzické bezpečnosti nebo ochrany osob nebo v důsledku náhlého a významného nedostatku elektřiny či ohrožení celistvosti elektrizační soustavy.

Provozovatel přenosové soustavy vyhláší pro celé území státu přesný čas vzniku nebo ukončení stavu nouze prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků, dispečerského řízení a neprodleně to oznamuje Ministerstvu vnitra, Ministerstvu průmyslu a obchodu, Energetickému regulačnímu úřadu, krajským úřadům a Magistrátu hlavního města Prahy a řídí činnost, která předchází stavu nouze a při jeho průběhu.

Při stavu nouze a při předcházení tohoto stavu se všichni účastníci trhu s elektřinou musejí podřídit změně dodávky elektřiny nebo omezení její spotřeby, zároveň je možné, mimo vzniku smogové situace, aby provozovatel soustav využil i výroby elektřiny, které nesplňují limity, které vycházejí ze zákona, jenž upravuje oblast ochrany ovzduší. V této situaci je vyloučeno právo na náhradu škody či ušlého zisku. Postup pro případ vyhlášení stavu nouze v elektroenergetice upravuje vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 80/2010 Sb., o stavu nouze v elektroenergetice a o obsahových náležitostech havarijního plánu. (SSHR, 2014)

Stav nouze v plynárenství

Stav nouze v plynárenství je stav, který vznikl v plynárenské soustavě v důsledku živelních událostí, opatření státních orgánů za krizových stavů, nevyrovnané bilance plynárenské soustavy havárií na zařízeních pro výrobu, přepravu či distribuci a uskladňování plynu, teroristického činu, náhlého nedostatku plynu nebo ohrožení bezpečnosti, celistvosti a spolehlivosti provozu plynárenské soustavy.

Maximálně do jedné hodiny, od doby, kdy byly zahájeny činnosti na předcházení stavu nouze, stejně tak při vyhlášení stavu nouze, je provozovatel přepravní nebo distribuční soustavy povinen celoplošně oznámit příslušnou fázi předcházení stavu nouze prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků. Dále musí tuto informaci předat Ministerstvu průmyslu a obchodu, Ministerstvu vnitra a Energetickému regulačnímu úřadu, krajským úřadům a Magistrátu hlavního města Prahy, prostřednictvím prostředků elektronické komunikace. Obdobný postup je při ukončení předcházení stavu nouze nebo jeho ukončení.

Při stavu nouze lze provést omezení nebo přerušování sjednané přepravy nebo distribuce plynu a sjednané dodávky pro všechny zákazníky, prostřednictvím vyhlášení příslušného odběrového stupně. Pokud je očividné, že situace na plynárenské soustavě není zvládnutelná, lze vyhlásit stav nouze bez předchozího oznámení předcházení stavu nouze. Při stavu nouze jsou vyhlášovány odběrové stupně k omezení dodávky plynu, dále odběrové stupně pro přerušování dodávky plynu a dále se vyhláší havarijní stupeň, při němž se dodávka plynu přerušuje všem zákazníkům.

Při stavu nouze a při jeho předcházení se odběratelé plynu musejí podřídit všem omezením a změnám, které souvisejí se stavem nouze. Stejně jako u stavu nouze elektroenergetice, není možná uplatňovat právo na náhradu škody a ušlého zisku. Opatření a postupy prováděné při stavu nouze, jejímu předcházení a odstraňování následků a veškeré podrobnosti týkající se stavu nouze v plynárenství, jsou upraveny vyhláškou Ministerstva průmyslu a obchodu č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu. (SSHR, 2014)

Stav nouze v teplárenství

Stav nouze v teplárenství je stav, který vznikl v soustavě centralizovaného zásobování teplem v důsledku živelních událostí, opatření státních orgánů za krizových stavů, smogové situace, havárií na zařízeních pro výrobu a rozvod tepelné energie, teroristického činu, ohrožení fyzické ochrany a bezpečnosti osob nebo nevyrovnané bilance v soustavě centralizovaného zásobování teplem.

Při stavu nouze či jejím předcházením, jsou všichni spotřebitelé, odběratelé i držitelé licence povinni, podřídit se stanoveným omezením. Vyhlášení stavu nouze i jeho ukončení zajišťuje Ministerstvo průmyslu a obchodu pro území celého státu. V případě, že je stav nouze vyhlášen jen pro část státu, vyhláší ho krajský úřad nebo Magistrát hlavního města Prahy. Orgán, který stav vyhlásil, neprodleně informuje Ministerstvo vnitra a hasičské záchranné sbory krajů.

I zde je právo na náhradu škody či ušlého zisku vyloučeno. Podrobnosti týkající se stavu nouze v oblasti teplárenství jsou upraveny ve vyhlášce Ministerstva průmyslu a obchodu č. 225/2001 Sb., kterou se stanoví postup při vzniku a odstraňování stavu nouze v teplárenství. (SSHR, 2014)

1.5.1.3 Služby elektronických komunikací a poštovní služby

Podmínky pro výkon komunikační činnosti pro osoby, které podnikají v této oblasti, jsou stanoveny oprávněním obecné povahy, které vydává Český telekomunikační úřad, dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Podnikatel, jenž poskytuje veřejně dostupnou službu elektronických komunikací

je povinný v souladu se zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů poskytovat tuto službu po celý rok nepřetržitě a ve stanovené kvalitě. V případě potřeby je posilován či přednostně obnovován telekomunikační provoz v postižených místech, zejména veřejně dostupné telefonní sítě a přístup k internetu.

Podnikatel, který zajišťuje veřejnou telefonní síť, nebo poskytuje veřejně dostupnou telefonní službu má oprávnění, na žádost Ministerstva vnitra, při nebezpečí vzniku krizové situace nebo za krizového stavu, poskytovat přednostně své služby účastníkům krizové komunikace dle zákona č. 239/2000 Sb., o IZS a o změně některých zákonů. V tomto případě je oprávněn omezit nebo přerušit poskytování veřejně dostupné telefonní služby na nezbytně nutnou dobu a v rozsahu nezbytně nutném. Pokud je to technicky možné, musí se zachovat přístup k číslům tísňového volání. V rámci RO na úrovni kraje, není možné omezit poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací.

Poštovní služby a jejich provoz je činnost prováděná za podmínek stanovených zákonem č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů a na základě poštovní smlouvy. Je možné, aby držitel poštovní licence dočasně neplnil své povinnosti vyplývající ze zákona, pokud tomu brání překážky, které sám nevyvolal a jimž nemohl zabránit. V rámci RO na úrovni kraje nesmí být omezeno poskytování poštovních služeb. (SSHR 2014)

1.5.2 Ministerstvo zemědělství

Působnost Ministerstva zemědělství, co se týče RO, je především v oblasti zásobování vodou a produkce potravin.

1.5.2.1 Regulační opatření v oblasti zásobování vodou

Narušení dodávek pitné vody je krizová situace, jejíž vznik je obvykle spojen s jinou krizovou situací, popř. s jejími sekundárními dopady. Nouzové zásobování pitnou vodou je způsob řešení zásobování pitnou vodou obyvatelstva, tak aby bylo zabezpečeno nezbytné množství pitné vody požadované jakosti pro jeho přežití na nezbytně dlouhou dobu, která je potřebná pro obnovení funkce běžného zásobování pitnou vodou.

(Ministerstvo zemědělství, 2016) Zahajuje se po vyhlášení krizového stavu, dle potřeby.

Systém nouzového zásobování pitnou vodou je souhrn orgánů, materiálních, věcných, technických a personálních prostředků, které organizací zajišťují zásobování vodou v krizových situacích, kdy je běžný systém zásobování nefunkční. (Ministerstvo zemědělství, 2016)

Regulace dodávek pitné vody

Pokud krizová situace má negativní vliv na zásobování obyvatelstva pitnou vodou, nebo se tato skutečnost dá předpokládat, systém nouzového zásobování pitné vody se zahajuje do 5 hodin od jejího vzniku. Rozsah dodávek v nezbytném množství a požadované jakosti jsou pro první dva dny 5 litrů na osobu na den a třetí a další dny je to 10 až 15 litrů na osobu na den, což vyplývá z Metodického pokynu Ministerstva zemědělství čj. 74020/2016 MZE-15000 ze dne 22. prosince 2016. Tyto dodávky tvoří minimální množství pitné vody, které je potřeba k zamezení škod na životech a zdraví obyvatel. Reprezentují nejvyšší regulační stupeň, tj. omezení spotřeby pitné vody na jednoho občana.

Nouzové zásobování vody zajišťují a organizují orgány kraje a obcí za pomoci PO a fyzických osob a jejich dostupných prostředků a zařízení, které jsou zahrnuty do krizových plánů.

Tato RO se uplatňují pouze v případě, že je kritický nedostatek vody způsobený významným snížením vodní hladiny v důsledku extrémního sucha, zhoršením jakosti vody vlivem živelní události, v případě kontaminace vody škodlivými látkami nebo organismy, v důsledku havárie či teroristického útoku, závažného poškození vodovodního potrubí, úpraven vod či vodojemů apod. Doporučené postupy, opatření a další informace týkající se využití systému nouzového zásobování vody jsou uvedeny v typovém plánu Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu.

Hygienické zásady

Hygienické zásady při nouzovém zásobování pitnou vodou jsou uvedeny v metodickém doporučení Státního zdravotního ústavu – Národního referenčního centra pro pitnou vodu – SZU/02731/2018.

Při nouzovém zásobování pitnou vodou pomocí cisteren musí být cisterny před použitím dezinfikovány, vyhrazeny jen na převoz pitné vody a označeny nápisem „Pitná voda“. Rozměry výtokových kohoutů by měly mít takový rozměr, aby bylo možné naplnit i láhev s úzkým hrdlem. Pokud je to možné, cisterna by měla být umístěna v čistém, bezprašném prostředí. Vodu v cisterně lze využít k pití cca 3 dny, avšak pokud to provozní podmínky umožňují, měla by se voda měnit každý den. Při každém novém napouštění cisteren je třeba vypustit veškeré zbytky vody. Čištění, dezinfekce a proplach cisterny by se mělo provádět 1krát týdně, a kontrola kvality vody dle možností, nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejného zdraví. Avšak není možno určit závazný jednotný postup, je potřeba zvážit konkrétní místní situaci.

V případě, že byly vyčerpány veškeré dostupné způsoby zajištění pitné vody, je možné využít způsob nouzového stáčení balené pitné vody, i přes to, že tento způsob není úplně v souladu s právními předpisy upravující standardní výrobu balených vod.

Organizační zajištění nouzového zásobování pitnou vodou

Zabezpečování pitné vody v podmínkách systému nouzového zásobování vodou na území České republiky má v gesci Ministerstvo zemědělství, za koordinaci tohoto systému na úrovni kraje má odpovědnost hejtman, což vyplývá ze zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. Ústřední správní úřady mají při přípravě RO koordinační úlohu, která spočívá ve stanovení postupů a zásad a zajištění jejich jednotnosti pro celé území státu. Samotná činnost na území kraje a obcí, je zajišťována vybranými vlastníky a provozovateli vodovodů.

V případě vzniku mimořádné události nouzové zásobování pitnou vodou:

- organizuje starosta obce, aby byla zajištěna činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel,
- a organizuje a koordinuje hasičský záchranný sbor kraje.

V případě vyhlášení krizového stavu má organizaci na starost opět starosta, ovšem povinnost koordinace nouzového zásobování vodou má primátor hlavního města Prahy nebo hejtman kraje. (Ministerstvo zemědělství, 2016)

Nouzové zásobování pitnou vodou organizují orgány kraje a obcí na nezbytně nutnou dobu. Orgány ORP se na řešení krizové situace podílejí a plní úkoly stanovené orgány krizového řízení kraje.

Pokud není možné odvrátit dopady krizové situace na území kraje pomocí opatření, která jsou realizována za stavu nebezpečí, hejtman neprodleně požádá vládu o vyhlášení nouzového stavu. Důležitou roli má Ministerstvo zemědělství při použití RO, jejichž nařízení zákon svěřuje vládě. Jedná se o způsob regulace dodávek pitné vody velkého rozsahu. Koordinační úlohu při použití RO zajišťuje odborná sekce Služby nouzového zásobování pitnou vodou při Krizovém štábu (dále jen KŠ) Ministerstva zemědělství ve spolupráci s Ústředním krizovým štábem (dále jen ÚKŠ). Po vyhlášení nouzového stavu je nutno provést rozpracování dalších krizových opatření, kterými se rozšíří či změní organizace a distribuce pitné vody. (SSHR, 2014)

1.5.2.2 Regulační opatření v oblasti produkce potravin

Narušení dodávek velkého rozsahu může vzniknout především jako druhotný následek při vzniku jiné mimořádné události, např. rozsáhlé nebo zvláštní povodně, narušení funkčnosti dopravy, nedostatek pitné vody pro výrobu potravin, snižování soběstačnosti v zemědělství nebo rozsáhlé epidemie či epizootie.

Cílem systému nouzového zásobování potravinami je zabezpečení základních potravin v požadované kvalitě na postiženém území, pro postižené obyvatelstvo, ozbrojené bezpečnostní sbory, ozbrojené síly, havarijní služby, záchranné sbory a další, které jsou nezbytné pro jejich přežití.

K dosažení požadovaného stavu je potřeba zvýšit výrobní kapacity ve fungujících výrobních podnicích a zajistit dostatečné množství surovin pro výrobu potravin.

K překonání krizových stavů jsou potraviny jednou ze základních životních potřeb. V kraji jsou zabezpečovány krajským úřadem prostřednictvím nezbytných dodávek v systému nouzového hospodářství. Po vyhlášení krizového stavu v kraji je narušení dodávek potravin řešeno formou nouzového zásobování, popř. distribuce potravinami, kdy je možné nařídit regulaci

prodáváných potravin. Za koordinaci zodpovídá hejtman. V případě kritického nedostatku potravin, kdy je nutné vyhlásit nouzový stav, stav ohrožení státu, nebo válečný stav, orgány kraje požádají o jejich zajištění cestou ÚKŠ. Pro použití RO je potřeba zjistit údaje o výrobní kapacitě, sortimentu vyráběného zboží a skladovacích kapacit. V úvahu se musí brát i další údaje potřebné k realizaci přijetího rozhodnutí, např. možnost příjezdu ke skladu. Ukončení RO bude provedeno orgánem, který je nařídil, podle situace a předpokládaného vývoje. (SSHR, 2014)

1.5.3 Ministerstvo dopravy

Ministerstvo dopravy má zpracovanou metodiku „Způsob plnění RO v působnosti Ministerstva dopravy v systému HOPKS“, která se vztahuje ke Krizovému plánu a Plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury Ministerstva dopravy. (Ministerstvo dopravy, 2017)

Využití RO v oblasti dopravy vyžaduje spolupráci mezi všemi úrovněmi krizového řízení a dosažení provázanosti přípravných prací a koordinovaný postup při jejich realizaci. Odpovědnost za způsob plnění RO v dopravě za krizových stavů má, dle zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů:

- vláda, která je oprávněna přijmout opatření vyplývající z § 22 odst. 1 písm. c) a § 21 odst. 2 písm. b) téhož zákona;
- Ministerstvo dopravy, které odpovídá za přípravu činností, jež umožňují uskutečnit RO v dopravě;
- jiné správní úřady v dopravě, např. Drážní inspekce, Státní a plavební správa, Drážní úřad, Úřad pro civilní letectví, které jsou oprávněny navrhopvat RO;
- hejtman, má oprávnění nařídít na území kraje, popř. jeho části, RO, kterými se mění způsob organizace a řízení dopravy;
- krajský úřad rozhoduje jako správní úřad o přijetí RO, v přenesené působnosti, a je oprávněn navrhopvat RO pro území kraje;
- obecní úřad ORP RO připravuje.

RO v dopravě lze využít jen na dobu nezbytně nutnou a pouze pokud není stejných účinků možné dosáhnout jinak. RO v oblasti dopravy se využívají pro zabezpečení základní dopravní obslužnosti území, uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva, podpory činnosti ozbrojených sil, zdravotnické záchranné služby, záchranných sborů, ozbrojených bezpečnostních sborů a havarijních služeb a v neposlední řadě pro zabezpečení funkčnosti systému silniční, železniční, letecké a vodní dopravy.

Činnost krizového štábu kraje

Při rozhodování o RO v dopravě nejprve proběhne analýza dopadů krizové situace, kdy je potřeba posoudit vzniklou situaci, jaké jsou možnosti jejího řešení a výběr RO v dopravě. Hodnotí se, jaké dopady by krizová situace měla na poskytování dopravních potřeb, doba trvání, prověřuje se kompaktnost dopravní sítě, a ověřuje funkčnost dopravních technologií apod. V případě, že dopravní systém svou základní funkci neplní, přistupuje se k opatřením. V první řadě je snaha o regulaci dopravy s využitím standardních opatření, která nevyžadují vyhlášení krizového stavu. Pokud je předpoklad trvání krizové situace do 24 hodin, zajišťují se nezbytné dopravní služby, nárokují se dopravní a mechanizační prostředky, ukládá pracovní povinnost či výpomoc v oblasti dopravy. Poslední možností je připravit RO, které umožňují omezování a zakazování provozu v určitých oblastech dopravy, ovšem za podmínky, že předpoklad po trvání krizové situace je nejméně 48 hodin.

Činnost Ministerstva dopravy

Požadavek na přijetí RO na Ministerstvo dopravy předá ÚKŠ, ústřední správní úřad, jiný správní úřad v dopravě nebo kraj (cestou ÚKŠ Ministerstva vnitra nebo KŠ kraje). Požadavek je dále předán odpovědnému útvaru, o němž rozhodne ředitel Odboru bezpečnostního. Na stanoveném útvaru je připraven materiál k přijetí RO, který je dále předán k připomínkám součinnostním odborným útvarům ministerstva. Po vypořádání připomínek je materiál předán KŠ štábu Ministerstva dopravy (popř. poradě ministra) k projednání.

Pokud je přijetí opatření v kompetenci Ministerstva dopravy či jiného správního úřadu v dopravě, ministr dopravy rozhodne o jeho přijetí, dále je

Odborem bezpečnostním zajištěno předání rozhodnutí ÚKŠ, vykonavatelům a součinnostním orgánům krizového řízení a zveřejnění RO zajistí odborný útvar ministerstva.

Má-li přijetí opatření v kompetenci vláda, ministr dopravy požádá předsedu vlády, aby byl návrh na přijetí RO zařazen na jednání vlády. Následně ministr dopravy na jednání vlády předloží návrh nařízení vlády na přijetí regulačního opatření v dopravě. (Ministerstvo dopravy, 2017)

1.5.4 Ministerstvo zdravotnictví

Dle zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů je vláda nařízením oprávněna za nouzového stavu rozšířit, omezit anebo zakázat distribuci zdravotnických prostředků a léčiv. Právě problematika týkající se narušení dodávek zdravotnických prostředků a léčiv velkého rozsahu, patří mezi vytipované krizové situace, ke kterým je zpracovaný typový plán. Zde se jedná o typový plán s názvem – „Typový plán – narušení dodávek léčiv a zdravotnických prostředků velkého rozsahu“. Zpracování tohoto plánu spadá do gesce Ministerstva zdravotnictví.

Narušení dodávek léčiv či zdravotnických prostředků

K zavedení RO při distribuci zdravotnických prostředků a léčiv se přistupuje v případě, že je potřeba snížit či usměrnit spotřebu zdravotnických prostředků a léčiv, když by krizová situace nabyla takových rozměrů, že by běžné ekonomické nástroje nebyly při zajišťování nezbytných dodávek účinné a takového účinku, kterého dosáhneme zavedením RO, by jinak nebylo možné dosáhnout.

Aby bylo možné zajistit připravenost na tuto krizovou situaci, je nutné vytvářet a udržovat zásoby některých zdravotnických prostředků a léčiv minimálně na 72 hodin, dále je potřeba, aby byly ze strany poskytovatelů zdravotních služeb dodržovány veškeré postupy jim stanovené. Důležitou součástí je i zajištění spolupráce mezi útvary krizového řízení, poskytovateli zdravotnických služeb, krajskými hygienickými stanicemi a zpracovávání a aktualizování všech potřebných plánovacích dokumentů. Dalším krokem k zajištění připravenosti na tuto situaci je příprava a zpracování postupů,

podkladů a vzorových dokumentů, které by v případě zavádění RO byly třeba a udržování vzájemné komunikace za účelem včasného předávání informací mezi poskytovateli zdravotnických služeb, krajem, Ministerstvem zdravotnictví včetně udržování komunikačních vazeb s dodavateli nezbytných dodávek. (SSHR, 2014)

Předpokládané postupy související se zavedením regulačních opatření

Postupy před a při zavádění RO se liší, dle toho, zda se jedná o stav nebezpečí nebo nouzový stav.

V případě vyhlášení stavu nebezpečí se postupuje dle opatření stanovených v krizovém plánu kraje. Dále se zajistí vyhodnocování dopadů vzniklé krizové situace, v rámci činnosti KŠ. V případě potřeby se určí zdravotnické prostředky a léčiva, u nichž by mohlo dojít, nebo již došlo k nedostatku, to vše probíhá ve spolupráci s vybranými poskytovateli zdravotních služeb. V případě potřeby je možné využít oprávnění vyplývající z § 21 odst. 1 písm. a) zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů a §14 odst. 4 písm. d) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. Po zavedení RO je důležité zachovat funkčnost systému úhrad zdravotních služeb z veřejného zdravotního pojištění, pokud nebude odpovědným orgánem stanoveno jinak, z důvodu vyhlášení krizového stavu. Náklady a výdaje, které jsou spojené s použitím RO, nese správní úřad, kterým jsou RO vyhlášena, pokud se Ministerstvo zdravotnictví nedohodne jinak.

Pokud se jedná o vyhlášení nouzového stavu, Ministerstvo zdravotnictví vyhodnocuje informace a podklady, které jim poskytují KŠ krajů, na jejichž území je nouzový stav vyhlášen. Výsledkem tohoto vyhodnocení je návrh opatření k řešení potřeby nebo realizace zavedení RO. Ministerstvo zdravotnictví dále vyhodnocuje dopad krizové situace a určuje druhy zdravotnických prostředků a léčiv, u nichž může s ohledem na charakter řešené situace, vzniknout jejich nedostatek, který by vyžadoval zavedení RO. S ohledem na výsledky vyhodnocení Ministerstvo zdravotnictví zpracovává návrh krizových opatření pro vyhlášení nouzového stavu pro jednání vlády. Může být určeno, že stanovenými druhy zdravotnických prostředků a léčiv

budou zásobena přednostně vymezená zdravotnická zařízení. Toto vymezení probíhá v součinnosti s krajskými úřady a dle povahy řešené situace. Také může být omezen prodej určených skupin léčiv a zdravotnických prostředků občanům v lékárnách. V době krizového stavu je Ministerstvo zdravotnictví oprávněno jednat dle § 11 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů. V případě, že jsou RO zavedena, je vedena a vyhodnocována evidence počtu vydaných zdravotnických prostředků a léčiv za stanovené období, zároveň se předpokládá zachování funkčnosti systému úhrad zdravotních služeb, pokud nebylo krizovým opatřením stanoveno jinak. O způsobu úhrad nákladů, jež jsou spojeny s použitím některého RO, rozhoduje vláda. (SSHR, 2014)

2 CÍLE A VÝZKUMNÁ OTÁZKA

Cílem diplomové práce na téma „Způsob plnění regulačních opatření vybraného územního samosprávného celku jako jeden ze systému hospodářských opatření pro krizové stavy“ je navrhnout způsob plnění RO vybraného územního samosprávného celku nad rámec zpracovaných metodik SSHR.

Příčemž by měla být nalezena odpověď na výzkumnou otázku „Jakým způsobem by byla zabezpečena regulační opatření ve vybraném územním samosprávném celku?“.

3 OPERACIONALIZACE POJMŮ

V této kapitole jsou definovány základní pojmy, které se v diplomové práci objevují. Pojmy zde uvedené jsou převzaté ze Slovníku pojmů krizového řízení, který byl zpracován Ministerstvem vnitra generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky.

Hospodářská opatření pro krizové stavy

„Hospodářským opatřením pro krizové stavy se rozumí organizační, materiální nebo finanční opatření přijímané správním úřadem v krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů (což zákon dále označuje jako "nezbytná dodávka").“

Regulační opatření

„RO v rámci hospodářských opatření pro krizové stavy slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin, výrobků a energií nebo usměrnění spotřeby v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.“

Krizový štáb obce s rozšířenou působností

„Krizový štáb obce s rozšířenou působností zřizuje a řídí starosta obce s rozšířenou působností a je jeho pracovním orgánem pro řešení krizových situací pro území správního obvodu obce s rozšířenou působností a současně krizovým štábem pro území správního obvodu obce.“

Krizovou situace

„Krizovou situací se rozumí mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. Dále zákon používá souhrnný pojem "krizový stav".“

4 METODIKA

V rozsahu celé práce je využita metoda analyticko-syntetická, dále metoda deskripce a obsahové analýzy, která je uplatněna zejména v teoretické části diplomové práce.

V rámci splnění výše zmiňovaného cíle této diplomové práce bylo nutné nejprve stanovit územní samosprávné celky, u kterých bude komparace prováděna. Pro účely této práce jsou vybrány dvě obce s rozšířenou působností, a to – ORP Písek a ORP Uherské Hradiště (dále jen UH). Dalším krokem bylo získání relevantních informací od ověřených pracovníků vybraných územních samosprávných celků. Tyto informace jsou získány, mimo rozhovory s kompetentními osobami, především z Metodických pokynů pro přípravu a realizaci RO v systému HOPKS. V první řadě jdou zde popsány RO, které byly zpracovány v rámci metodiky SSHR. Konkrétně se jedná o jednotlivé kapitoly této metodiky, tj. úvodní část, uložení povinnosti PO nebo PFO, regulace prodeje v obchodní síti, RO, kterými se mění způsob a organizace dopravy, náklady a výdaje související s nařízenými RO, kontrola plnění RO a rozšíření, omezení nebo zákaz distribuce zdravotnických prostředků a léčiv. Následně jsou ty samé oblasti popsány tak, jak jsou zpracovány ze strany ORP UH a ORP Písek. Důležitou součástí je i popis RO, která byla zpracována nad rámec metodik SSHR. Konkrétně se jedná o RO v oblasti zásobování pitnou vodou a pro oblast elektronických komunikací a poštovních služeb.

Na základě takto získaných informací je provedena komparace zvolených ORP i s Metodikou navrženou SSHR a následně vyhodnocení výsledků.

Dále je v diplomové práci využita metoda indukce a dedukce, především při vyhodnocení výsledků a formulaci obecně platných doporučení ke zpracování způsobů plnění RO.

5 VÝSLEDKY

SSHR zpracovala Metodické pokyny pro přípravu a realizaci RO v systému HOPKS pro orgány krizového řízení kraje a ORP. Součástí tohoto dokumentu je kapitola „Metodika činnosti pro řešení regulačních opatření kraje či obce s rozšířenou působností“ (dále jen Metodika RO SSHR). Tato metodika nemá charakter závazné normy, je to pouze návrh na doporučený obsah. Tzn., že orgány kraje či ORP z ní mohou vycházet, ale zároveň by měly respektovat vlastní specifické podmínky, zkušenosti, potřeby a na základě toho přizpůsobit formu a obsah vlastní metodiky.

Zde je uvedeno, jakým způsobem jsou plněna RO v jednotlivých zvolených ORP a jakým způsobem je řešení této problematiky navrženo SSHR. ORP Uherské Hradiště zpracovalo metodiku s názvem „Metodika činnosti regulačních opatření ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště“ (dále jen Metodika RO ORP UH) a ORP Písek má způsob plnění RO zpracován v dokumentu s názvem „Způsob plnění regulačních opatření ve správním obvodu Písek“ (dále jen Metodika RO ORP Písek).

Úvod

V Metodice RO SSHR nalezneme v úvodní kapitole definici RO, v jaké situaci se RO zavádí, jaký je jejich účel a dále jsou zde uvedeny úkoly ORP při zavádění RO, tj.:

- uložení povinnosti PO nebo PFO;
- zajištění rozhodnutí, popř. vyhlášky kraje na určených místech a oznámení v tisku a prostřednictvím dalších sdělovacích prostředků,
- určení dodavatele konkrétních druhů zboží a jejich prodejní místa;
- stanovení okruhu spotřebitelů, kterým bude zboží dodáváno přednostně;
- stanovení maximálního množství zboží, na které má spotřebitel nárok;
- rozdělení obyvatelstva do spotřebitelských skupin podle výše nároků na nákup regulovaného zboží v prodeji na přidělové lístky;

- jmenování komise pro kontrolu plnění RO a sankcí;
- ukládání sankcí za nedodržování RO;
- zřízení stálé pracovní skupiny pro řešení HOPKS v rámci KŠ kraje, ORP a obce a provedení poučení;
- plnění úkolů, které vyplývají z nařízených RO.

V Metodice RO ORP UH je v této kapitole definován pojem RO, zároveň celý systém HOPKS. Dále je zde uvedena legislativa, na základě které je postup pro řešení RO zpracován, příprava a realizace RO po vyhlášení krizového stavu a zásady pro jejich vyhlášení. Dalším bodem, totožným s Metodikou RO SSHR, jsou hlavní úkoly, které plní ORP UH při zavádění RO.

Co se týče Metodiky ORP Písek, mimo již zmiňovaných bodů, jsou zde uvedeny i údaje týkající se konkrétního ORP, tj. počet obyvatel a vymezení správního obvodu. Také se zde uvádí informace o samotné metodice, kde je tato dokumentace uložena, její platnost a jak často se provádí její aktualizace.

Uložení povinnosti PO nebo PFO

Dle Metodiky RO SSHR se další kapitola týká uložení povinnosti PO nebo PFO, což vychází ze zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů, konkrétně § 21., odst. 1. Tento paragraf pojednává o oprávnění hejtmána kraje nebo starosty ORP, pro které byl vyhlášen stav nebezpečí, uložit povinnost PO nebo PFO dodávat výrobky, služby práce, skladovat ve svých prostorách materiál nebo toto skladování strpět a přemístit dopravní, mechanizační prostředky a zásoby na určené místo (viz kapitola 1.4.2) Metodika RO ORP UH pracuje se stejnou tabulkou, popisující postup uložení PO nebo PFO od SSHR, jíž obsahem je:

- přípravné období, které zahrnuje svolání SPS KŠ, vydání, převzetí dokumentace, ujasnění úkolů, aktivaci databází PO a PFO (IS Argis) a přípravu tiskopisů – toto má zajistit vedoucí SPS KŠ;
- stanovení konkrétních dodavatelů, tzn. dle potřeb při řešení krizové situace stanovit dodavatele potřebných komodit, jejich prodejní místa,

skladovací prostory, věcné prostředky – zajišťuje SPS KŠ kraje ve spolupráci s ORP;

- vydání rozhodnutí, tj. vydat samostatné rozhodnutí hejtmána k uložení povinnosti PO nebo PFO, k čemuž je zpracovaný vzor rozhodnutí – zajišťuje SPS KŠ kraje;
- zveřejnění rozhodnutí na místech určených (úřední desky) – provede operační středisko logistické podpory krizového štábu (dále jen OS LP KŠ) kraje ve spolupráci se SPS KŠ kraje a ve spolupráci s ORP, přičemž ORP ve svém správním obvodu zajistí distribuci rozhodnutí nebo vyhlášky kraje vlastními prostředky;
- zveřejnění rozhodnutí v tisku a dalších sdělovacích prostředcích – zajišťuje tiskový mluvčí ve spolupráci s OS LP KŠ kraje;
- doručení rozhodnutí ekonomickým subjektům, jimž je určeno, tzn. firmy, jejichž distribuce výrobků, služeb či prací bude regulována – zajistí OS LP KŠ kraje ve spolupráci se SPS KŠ kraje a způsob dopravy bude zajištěn buďto kurýrem, nebo povoláním subjektu a osobním předáním.

ORP Písek má postup uložení povinnosti PO nebo PFO zpracován následovně: V přípravném období je nutné svolat KŠ ORP a vydat, převzít dokumentaci, přičemž tento úkol zajišťuje starosta města. Dále ujasnit nutnost a úkoly, což má na starost SPS KŠ, KŠ ORP a starosta města. Rovněž je zapotřebí ustanovit odbornou skupinu pro řízení regulačních opatření (dále jen OPS RO) a promyslet způsob jejich plnění, to zajišťuje vedoucí OPS RO. Vedoucí této skupiny zajišťuje i další úkoly v přípravném období: svolává členy OPS RO KŠ, zajišťuje přípravu a aktivaci krizového pracoviště OPS RO, aktivaci databází IS Argis a KRIZDATA, příprava tiskopisů, které jsou uloženy v dokumentaci RO, popř. její doplnění a ujasnění situace a úkolů.

Dalším bodem je stanovení konkrétních dodavatelů zboží – zde je potřeba určit dodavatele konkrétních komodit, podle skutečné situace a potřeb při řešení jednotlivých krizových situací. Určují se jejich prodejní místa, skladovací prostory nebo věcné prostředky. Tento úkol zajišťuje vedoucí SPS KŠ a vedoucí OPS RO. Při plnění tohoto úkolu se provádí analýza situace a potřeb,

vyžívá se zde IS Argis a KRIZDATA, pracuje se s registrem ekonomických subjektů, který se doplní do tiskopisů.

Další úkoly, činnosti lze uplatnit pouze v případě, že je vyhlášený stav nebezpečí. Jedná se o samotné vydání rozhodnutí starosty města k uložení povinnosti PO nebo PFO, což musí být zároveň ohlášeno hejtmanovi kraje. Toto rozhodnutí lze uplatnit pouze na PO a PFO, které mají sídlo nebo místo podnikání na katastru města. Tento dokument zpracovává vedoucí OPS RO (podle vzoru) a předkládá starostovi obce k podpisu. Následujícím krokem je předání žádosti na rozhodnutí hejtmanovi kraje, včetně všech podkladových materiálů, zajišťuje starosta města.

Následným logickým krokem, je zveřejnění rozhodnutí. To probíhá formou vyvěšení na úředních deskách Městského úřadu Písek a zveřejněním příspěvku do Věstníku Jihočeského kraje – zajišťuje odbor vnitřních věcí, rozvoz rozhodnutí na obecní úřady ve správním obvodu ORP – zajišťuje kurýr KŠ s řidičem Městského úřadu Písek a v neposlední řadě formou zveřejnění v hromadných sdělovacích prostředcích – zajišťuje tisková mluvčí Městského úřadu Písek.

Nakonec je potřeba doručit rozhodnutí ekonomickým subjektům, kterým je rozhodnutí o zavedení RO určeno, tedy firmám, jejichž distribuce výrobků nebo služeb bude regulována. Toto opět zajistí kurýr KŠ ORP, popř. lze doručit i osobním předáním, kdy představitel subjektu bude povolán na pracoviště KŠ.

Regulace prodeje zboží v obchodní síti

Navrhovaný postup při vydání a zveřejnění rozhodnutí k nařízení regulace prodeje zboží v obchodní síti Metodikou RO SSHR je následovný: V první řadě nastává přípravné období, následuje vydání rozhodnutí, rozpracování krizových opatření, zveřejnění rozhodnutí a doručení rozhodnutí ekonomickým subjektům.

Přípravné období je totožné s přípravným obdobím v případě postupu uložení povinnosti PO nebo PFO, tzn. svolání SPS KŠ, vydání a převzetí dokumentace, ujasnění úkolů, aktivace databáze PO a PFO a příprava tiskopisů, což by měl zajistit vedoucí SPS KŠ. Vydání rozhodnutí je v tomto případě možné rozdělit

na dvě fáze – vydání rozhodnutí hejtmána o vyhlášení stavu nebezpečí a o stanovení RO a vydání samotného rozhodnutí hejtmána ke stanovení RO, obojí zařizuje operační středisko sekretariátu KŠ kraje ve spolupráci se SPS KŠ kraje. Tyto subjekty plní i následující úkol, tj. rozpracování krizových opatření, která jsou vydána vládou při vyhlášení nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, která jako jedno z opatření zavedla regulaci. Následuje zveřejnění rozhodnutí vyvěšením na úřední desce a oznámením v tisku a dalších sdělovacích prostředcích. Vyvěšení na úřední desku zajišťuje OS LP KŠ kraje ve spolupráci se SPS KŠ kraje a ORP, přičemž ORP zajistí distribuci rozhodnutí nebo vyhlášky kraje, popř. vlády vlastními prostředky ve svém správním obvodu (ORP si je vyzvednou osobně na výzvu OS LP KŠ kraje, pokud si je ORP nemůže vyzvednout OS LP KŠ kraje zajistí rozvoz). Oznámení v tisku a sdělovacích prostředcích provede tiskový mluvčí ve spolupráci s operačním střediskem právní a legislativní podpory KŠ kraje. Posledním krokem je doručení rozhodnutí ekonomickým subjektům, kterých se nařízení o RO týkají, to zajistí OS LP KŠ kraje ve spolupráci SPS KŠ kraje prostřednictvím kurýra či osobním předáním.

Postupu při vydávání a zveřejnění rozhodnutí k nařízení regulace prodeje v ORP UH spočívá v přípravném období, vydání rozhodnutí, rozpracování krizových opatření, zveřejnění rozhodnutí a jeho doručení ekonomickým subjektům. Tyto jednotlivé úkoly zajišťují, dle Metodiky RO ORP UH:

- přípravné období – tajemník Bezpečností rady Zlínského kraje;
- vydání rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí – vedoucí SPS KŠ, tajemník KŠ;
- vydání rozhodnutí ke stanovení RO - vedoucí SPS KŠ, tajemník KŠ a OPS RO;
- rozpracování krizových opatření - OPS RO ve spolupráci se SPS KŠ a odborem právního a živnostenského úřadu (krajský úřad), (dále jen OPŽÚ (KÚ)), kdy krajský úřad ve spolupráci s ORP stanoví pořadí priorit a okruhy spotřebitelů na rozdělení předělových lístků, výdajových karet a stanoví počty;

- zveřejnění rozhodnutí na úřední desce - OPS RO ve spolupráci se SPS KŠ o OPŽÚ (KÚ), přičemž je možná distribuce i datovou schránkou;
- zveřejnění rozhodnutí v tisku a ve sdělovacích prostředcích – tiskový mluvčí ve spolupráci se SPS KŠ a oddělením hlídkové služby;
- doručení rozhodnutí ekonomickým subjektům - OPS RO ve spolupráci se SPS KŠ a oddělením hlídkové služby.

Jakým způsobem bude regulováno množství zboží prodávané spotřebiteli, je SSHR v metodice navrženo takto: v první řadě se musí určit místa regulovaného prodeje, a dále stanovit způsob regulace množství, tj. úprava prodejní doby (tím lze ovlivnit množství zboží, které je prodáno za určitou časovou jednotku), maximální množství prodaných kusů na osobu, popř. rodinu a stanovení spotřebitelských skupin, dle nároků na nákup regulovaného zboží (viz kapitola 1.5.1.1), což zajistí SPS KŠ ve spolupráci s ORP. Maximální množství, na něž vznikne spotřebiteli nárok, bude uvedeno na seznamu regulovaného zboží, tento seznam bude zveřejněn spolu s rozhodnutím o zavedení RO v místech prodeje regulovaného zboží a na určených místech. Při sestavování tohoto seznamu je zapotřebí brát v úvahu, jaké jsou funkce koncových spotřebitelů při řešení krizového stavu nebo při záchraně lidských životů.

Způsob, kterým bude regulováno množství prodávané spotřebiteli v ORP UH je stejný, zde tyto úkoly zajišťuje SPS KŠ ve spolupráci s OPS RO a OPŽÚ (KÚ).

Zavedení regulace prodeje zboží

Hlavní zásady prodeje regulovaného zboží jsou uvedeny v kapitole 1.5.1.1. Úkoly, které je zapotřebí zajistit pro přípravu příjmu a výdeje přidělových lístků, dle Metodiky RO SSHR jsou následující:

- Aktivovat SPS KŠ kraje a stanovit osoby, které budou odpovědné za převzetí, příjem, přepravu a výdej lístků, s tím se pojí dohody o hmotné odpovědnosti a pojištění. SSHR je navrženo, aby tento úkol zajišťoval hejtman, operační středisko sekretariátu KŠ, ředitel krajského úřadu a SPS KŠ kraje.

- Poté je třeba zabezpečit převzetí a přípravu lístků, úkol zajišťují – určení pracovníci krajského úřadu ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu. Přeprava bude zabezpečena vozidlem krajského úřadu.
- Dále bude Policie České republiky požádána o spolupráci při přepravě lístků, tento úkol zajistí SPS KŠ kraje a Policie České republiky.
- Dalším krokem pro přípravu příjmu a výdeje přidělových lístku je stanovit způsob výdeje lístků ORP, tzn. zajistit potřebné dokumenty pro jejich převzetí a zpracovat přehled výdejních míst a času výdeje, přičemž krajský úřad vytvoří potvrzení o výdeji lístků ORP, zajišťuje SPS KŠ kraje ve spolupráci s ORP.
- Poté ORP oznámí místo a čas převzetí přidělových lístků od krajského úřadu. SSHR doporučila na plnění tohoto úkolu SPS KŠ kraje a ORP.
- Dále je nutné informovat obyvatelstvo o způsobu výdeje přidělových lístků, přičemž pro nemohoucí, nesvéprávné nebo nemocné osoby, může přidělové lístky vyzvednout jejich zákonný zástupce. Zajišťuje SPS KŠ ORP a obcí.
- Posledním úkolem je ustanovení distribuční komise a zabezpečení, realizace výdeje přidělových lístků. Tento úkol je určen obcím a určeným osobám.

Pro přípravu příjmu a výdaje přidělových lístků je, dle Metodiky RO ORP UH, nutné zajistit tyto úkoly:

- Aktivace SPŠ KŠ kraje, stanovení osob odpovědných za oblast týkající se přidělových lístků. Tento úkol je přidělen hejtmanovi, SPS KŠ ve spolupráci s OPS RO a dotčeným oborům krajského úřadu a ORP.
- Prevzetí a přípravu lístků, zabezpečují určení pracovníci krajského úřadu ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu, přeprava je zajištěna vozidlem krajského úřadu.
- Požádat Policii České republiky o spolupráci při přepravě lístků, tento úkol plní SPS KŠ, OPS RO ve spolupráci s Krajským ředitelstvím Policie Zlínského kraje.
- Stanovení způsobu výdeje lístků, zajišťuje SPS KŠ kraje ve spolupráci s ORP a OPS RO.

- Místo a čas převzetí přidělových lístků od krajského úřadu ze strany ORP oznámí SPS KŠ kraje ve spolupráci s OPS RO.
- Informování obyvatelstva o způsobu výdeje přidělových lístků, plní ORP a obce.
- Ustanovení distribuční komise a zabezpečení, realizace výdeje přidělových lístků. Tento úkol zabezpečují obce a určené osoby.

V ORP UH by byla pracovní skupina na jednotlivá výdejní místa sestavována s cílem pokrýt obyvatele města. Předpokládá se, že by výdejny kopírovaly volební okrsky a byli do nich delegováni zaměstnanci obcí, popř. občané, kterým by byla příslušným orgánem krizového řízení nařízena pracovní povinnost.

Jakým způsobem jsou přidělové lístky vydávány obyvatelstvu, jejich distribuce, evidence a zúčtování u jednotlivých subjektů je popsáno rovněž v kapitole 1.5.1.1.

Oblast regulace prodeje zboží je v ORP Písek upravena takto:

Mimo regulaci zboží na úrovni kraje či ORP je v Metodice RO ORP Písek popsána i regulace prodávaného zboží na celorepublikové úrovni. Vyhlášení RO by bylo provedeno na základě § 22 a § 23 zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů (jedná se o RO vyhlášené při nouzovém stavu a stavu ohrožení státu). Vzhledem k tomu není nutné přijímat k jejich realizaci žádná opatření ze strany územní samosprávy. V případě přípravy, vyhlášení a provádění celostátní regulace prodávaného zboží není pro plnění souvisejících opatření aktivována OPS RO. Veškerá činnost je zabezpečována zřízovanou skupinou přidělového hospodářství ORP. Je důležité si uvědomit, že úkoly OPS RO a skupiny přidělového hospodářství ORP mají obdobný cíl, ale nejsou totožné. Je pravděpodobné, že vyhlášení celostátní regulace prodávaného zboží bude předcházet krajská úroveň. Při přechodu regulace z krajské na celostátní úroveň je potřebné činnost OPS RO utlumit. O regulaci prodávaného zboží na celostátní úrovni je v Metodice RO ORP Písek spousta informací, od zřízení nových orgánů přes jejich školení, činnost až po tiskopisy, které jsou nezbytné

pro činnost orgánů a přidělových listků nebo dokumentaci orgánů a organizací, které jsou zapojeny do přidělového hospodářství.

Avšak tato práce je zaměřena na RO zejména na úrovni ORP. Na této úrovni je problematika regulace prodávaného zboží v ORP Písek rozdělena na dvě skupiny – regulace potravin a pohonných hmot.

Činnost OPS RO ORP při regulaci prodávaného zboží – potravin má několik fází: přípravu, uvádění opatření v činnost a v průběhu plnění, kontrolu, řešení přestupků a náklady a vyhodnocení.

Ve fázi přípravy pracoviště krizového řízení spolu s živnostenským úřadem a OPS RO musí v první řadě vytipovat prodejní síť na nedostatkové komodity. Zde platí, že se musí jednat o firmy, které mají sídlo nebo místo podnikání ve správním obvodu kraje, z toho důvodu není možné zařadit prodejny typu „Globus, Lidl, Kaufland“ a obdobné řetězce. Zapojení těchto prodejen do RO vyhlášených hejtmanem Jihočeského kraje, musí být předjednána a dána jednotlivým ORP na vědomí. Ovšem pokud není výslovně upřesněné zapojení těchto prodejen, je třeba, aby sídlo či místo podnikání firmy bylo na území Jihočeského kraje. Dalším krokem ve fázi přípravy je zpracování seznamu přednostního zásobování pro každou komoditu zvlášť, toto plní pracoviště krizového řízení s OPS RO. Poté OPS RO určí způsob stanovení přednostního odběru, tzn. počty, oprávněné osoby k odběru, místo, doba a četnost výdeje. Tento bod je nejdůležitější pro navedení systému a předcházení kritickým situacím. Je důležité znát objem poptávky všech přednostních odběratelů a zároveň znát kapacity odběrních, prodejních míst, tak aby byla činnost sladěna. Posledním bodem při přípravě je poskytnutí výše uvedených údajů hejtmanovi pro vydání rozhodnutí k zavedení RO, toto zabezpečí KŠ ORP. Existují dvě varianty, jak budou potřebné údaje ORP předány na krajský úřad. Buďto budou zpracovány do tabulky ve formátu Excel pro použití slučovacích polí (jako v případě používání hromadné korespondence), nebo vyhlášení hejtmana týkající se RO bude obecné a konkretizaci výdejních, prodejních míst, pořadí, dobu prodeje si stanoví obecní úřad ORP na svém území sám, přičemž hejtmanem je stanoveno pouze nepřekročitelné množství na jeden nákup na společenskou jednotku.

Ve druhé fázi, tedy při uvádění RO v činnost a v průběhu plnění, OPS RO zajišťuje prověření zveřejnění rozhodnutí hejtmana Jihočeského kraje o RO (je možné provést telefonicky) a kontrolu jeho doručení firmám a jiným ekonomickým subjektům, které zajišťují výdej, prodej nedostatkové komodity ve správním obvodu ORP. Dále je potřeba udržet veřejný pořádek, včetně ochrany prodávaného zboží před jeho zneužitím či odcizením, plní KŠ, Policie České republiky, městská policie, bezpečnostní agentury a hlídací služby. KŠ ORP zřídí informační telefonní linky, přičemž bude stanovena odpovědná osoba za její zřízení a obyvatelstvo o tom bude informováno prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků. Je potřeba stanovit dobu služby a vytvořit rozvrh služby operátorů. Analýzu situace, shromažďování údajů, popř. návrhy na změnu zajišťuje OPS RO.

Fázi kontroly zajišťuje tajemník spolu s kontrolory ORP. Kontrolují dodržování vyhlášených RO u subjektů, kterým je rozhodnutí o zavedení RO určeno. Pokud se fyzická osoba, PO nebo PFO dopustí přestupku, tím že neplní vyhlášená RO, řeší to ve správním řízení OPS RO, odbor vnitřních věcí a oddělení přestupků.

Poslední fází jsou náklady a vyhodnocení. Firmy mohou uplatňovat škody, které vznikly v souvislosti s vyhlášením RO na Krajském úřadu Jihočeského kraje. Činnost KŠ, OPS RO a kontrolorů z ORP je hrazena z rozpočtu krizového řízení, tímto se zabývají dotčené firmy a městský úřad ORP. Posledním bodem je, že OPS RO ve spolupráci s KŠ ORP sepíše závěrečnou zprávu a předají ji na krajský úřad. Na základě zjištění reálného stavu bude aktualizován Krizový plán ORP.

Co se týče regulace prodávaného zboží – pohonné hmoty, lze využít pouze, pokud rozsah krizové situace bude mít krajský charakter a lze předpokládat krátkodobé působení, kdy tato situace nebude řešena podle typového plánu „Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu“. Taková krizová situace může vzniknout např., pokud dojde k narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu a nebude možný výdej pohonných hmot obvyklým způsobem. V tomto případě by bylo nutné přijmout opatření k překonání vzniklé situace a k zajištění základní funkcí na postiženém území.

V rámci omezeného výdeje pohonných hmot mohou probíhat opatření buďto nelegislativní (např. maximální využívání městské hromadné dopravy, zákazy vjezdu do center měst, uplatňování vhodné techniky jízdy motorovým vozidlem, správné huštění pneumatik apod.) nebo legislativní (např. omezení maximální rychlosti jízdy motorových vozidel, úprava otevírací doby čerpacích stanic, i stanovení a zavedení RO pro prodej pohonných hmot pro vytipované čerpací stanice, určené přednostní odběratele a ostatní odběratele atd.).

V případě vzniku takové krizové situace městský úřad zpracuje pro správní obvod ORP Seznam oprávněných odběratelů pohonných hmot, kam budou zařazeni přednostní odběratelé pohonných hmot, kteří jsou nezbytní k překonání krizové situace, tj. zejména složky IZS, orgány krizového řízení, subjekty kritické infrastruktury, zdravotnická a sociální zařízení a další subjekty, které se podílejí na plnění krizových opatření. Tito odběratelé jsou městským úřadem vyzváni k vyplnění Přehledu vozidel přednostního odběratele pohonných hmot, na základě kterého bude Seznam oprávněných odběratelů pohonných hmot dopracován. Obecní úřad ORP tento seznam doručí na Krajský úřad Jihočeského kraje, který předá tyto seznamy ze všech ORP formou souhrnného seznamu oproti podpisu na všechny vytipované čerpací stanice. Odběratelé získají Průkaz odběratele pohonných hmot, na jehož základě jim bude umožněno odebírat pohonné hmoty na vytipované čerpací stanici. Průkazy jsou předem připraveny Krajským úřadem Jihočeského kraje na základě předběžného požadavku městského úřadu, který je v případě vzniku krizové situace předá jednotlivým odběratelům.

Postup při zavádění omezeného výdeje pohonných hmot je následující:

- v první řadě musí být stanoveny odpovědné osoby za provedení regulace prodeje pohonných hmot, tento úkol zajišťuje starosta ORP – vydá pokyn dle organizačního řádu městského úřadu;
- poté je potřeba oslovit oprávněné odběratele a předat tiskopisy Přehled vozidel, to zajistí starosta ORP nebo jím pověřená osoba, dále pověřená osoba zajistí převzetí Přehledu vozidel od odběratelů a dopracování seznamu oprávněných odběratelů pohonných hmot, zaslání tohoto seznamu na Krajský úřad Jihočeského kraje, výdej průkazů a předání vzoru průkazů a zmiňovaného seznamu na vytipované čerpací stanice;

- také je nutné předat informace - o způsobu výdeje Průkazu odběratele pohonných hmot oprávněným odběratelů (místo, doba, čas a časové rozmezí výdeje), obyvatelstvu o zavedení regulace prodeje pohonných hmot (vyvěšení na úředních deskách, místních výlepových plochách, prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků či webových stránek) a vytipovaným čerpacím stanicím pohonných hmot (vzor Průkazu odběratele pohonných hmot a Seznam oprávněných odběratelů pohonných hmot);
- v poslední řadě musí Odbor dopravy zajistit organizaci využitím tzv. vyvolávacího systému, popř. jiným způsobem a městská policie veřejný pořádek. Také musí být zabezpečena kontrola osvědčení o technické způsobilosti silničního motorového vozidla, kontrola totožnosti osoby a zmocnění od oprávněného odběratele k převzetí Průkazu odběratele pohonných hmot, zanesení všech potřebných údajů do Seznamu oprávněných odběratelů pohonných hmot a samotné vydání tohoto průkazu odběrateli proti jeho podpisu.

Regulační opatření, kterými se mění způsob řízení a organizace dopravy

Dle § 21 odst. 2, písm. b), zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů je hejtman kraje za stavu nebezpečí ve správním obvodu kraje nebo ORP oprávněn nařídit RO, kterými se mění způsob řízení a organizace dopravy. Dle Metodiky RO SSHR je návrh těchto RO plně v kompetenci pracovní skupiny KŠ kraje pro dopravu a silniční hospodářství. Nařízení těchto RO se provádí stejným postupem jako u uložení povinnosti PO nebo PFO (viz výše).

V ORP UH návrh RO v oblasti dopravy spadá do kompetence krajského úřadu odboru dopravy a KŠ kraje, konkrétně se to týká OPS RO KŠ kraje. Zároveň má ORP UH zpracovaný návrh „Regulační opatření, kterými se mění způsob a organizace dopravy ve Zlínském kraji“, tento návrh je uveden v příloze k Metodice RO ORP UH, bohužel tato příloha nebyla ORP UH pro účely této práce poskytnuta.

V Metodice RO ORP Písek jsou k této problematice uvedeny události, u nichž lze očekávat přijetí RO v dopravě, aniž by byl vyhlášen stav ohrožení

státu, nebo válečný stav, např. živelní pohromy, narušení dodávek ropy a ropných produktů, potravin, pitné vody, léčiv a zdravotnického materiálu, technické nebo technologické havárie apod. Zároveň se přijetí RO předpokládá u čtyř vojenských krizových situací, tj. spojenecké válečné operace zasahující na území státu, vedené v blízkosti území státu nebo vzdálené území státu a vojenský konflikt narušující mezinárodní bezpečnost. RO v dopravě v působnosti Jihočeského kraje jsou v metodice uvedeny tři, jedná se o:

- RO, kterým se reguluje dopravní obsluha území veřejnou linkovou autobusovou dopravou;
- RO, kterým se omezuje užívání pozemních komunikací;
- RO, kterým se zakazuje užívání pozemních komunikací.

Tato opatření musí být ORP rozpracována se všemi úkoly. Ke každému z těchto tří typů opatření je stanoven důvod pro přijetí, opora v právním předpisu, pravděpodobnost přijetí, jaký je cíl opatření, jeho maximální rozsah, kdo návrh opatření připravuje, kdo se na přípravě podílí, kdo ho projednává, schvaluje, vyhláší a při kterém krizovém stavu by byl vyhlášen.

Náklady a výdaje související s nařízenými regulačními opatřeními

Se zavedením RO souvisejí jistě i výdaje a náklady. Úkoly, které souvisejí s řešením finančního zajištění RO, jsou dle Metodiky RO SSHR v kompetenci určené pracovní skupiny KŠ kraje. V této metodice je zároveň navržen postup stanovení nákladů a výdajů souvisejících s RO:

1. stanovení způsobu doložení nákladů a výdajů, které vznikly v souvislosti s použitím RO nebo s uložením povinnosti PO nebo PFO;
2. ustanovení komise pro řešení a likvidaci vzniklých pohledávek kraje;
3. vyžádání finanční pomoci od vlády při likvidaci pohledávek;
4. stanovení účtu na příjem pokut;
5. stanovení osob, které jsou odpovědné za kontrolu plnění nařízených pokut;
6. stanovení splátkového kalendáře PO, PFO nebo fyzických osob, pokud nejsou schopny jednorázového vypořádání při uložení pokuty;
7. zabezpečení právní podpory při vymáhání nedostupných pohledávek.

Bod 1–6 zajišťuje pracovní skupina pro finanční zabezpečení KŠ kraje, bod 7 je v kompetenci právního odboru krajského úřadu.

V případě ORP UH je tento postup stejný, jediný rozdílem je, kdo jednotlivé úkoly zajišťuje. Podle Metodiky RO ORP UH plní všechny úkoly, mimo bodu 1, obecní úřad ORP nebo krajský úřad. Bodem 1 je zde pověřena OPS RO KŠ kraje.

V ORP Písek jsou úkoly související s řešením finančního zajištění RO v kompetenci stálého člena OPS RO, tj. pracovníka finančního odboru městského úřadu. V Metodice RO ORP Písek je postup stanovení nákladů a výdajů souvisejících s RO rozdělen do dvou částí – činnosti v přípravném období před vyhlášením RO a činnosti v průběhu vyhlášení RO.

V první části jsou úkoly následující:

1. konkretizovat objem financí pro pokrytí vyhlášeného RO – zabezpečuje OPS RO;
2. získat finanční prostředky, to zahrnuje podání žádosti o provedení rozpočtových změn jednotlivých kapitol Města Písku ve prospěch RO a vyžádání finanční pomoci u ústředních správních úřadů nebo vlády – zajišťuje zastupitelstvo města;
3. stanovit způsob doložení nákladů a výdajů, které vznikly v souvislosti s použitím některého RO nebo uložení povinnosti PO nebo PFO. Jednotná pravidla budou zhotovena do formy letáku, namnožena a připravena k předání PO a PFO, kterých se RO bude týkat, opět zajišťuje OPS RO;
4. stanovit osoby, které jsou odpovědné za kontrolu plnění nařízených RO, to zajišťuje OPS RO ve spolupráci s tajemníkem města, přičemž tajemník stanoví osobu odpovědnou za celou agendu, která zpracovává upozornění pro porušení zákona.

V druhé části, činnosti v průběhu vyhlášení RO, se jedná o úkoly:

1. proplácení nákladů PO a PFO, které vznikly v souvislosti s použitím RO nebo uložení povinnosti, na základě faktur a uznatelných nároků dle vydaného katalogu, zajišťuje OPS RO;

2. určení kontrolované oblasti, podle druhu regulace, zabezpečuje tajemník a vedoucí OPS RO, přičemž tajemník vydá pověření;
3. kontrola, zda jsou dodržována vyhlášená RO u subjektů, kterým je rozhodnutí o zavedení RO určeno, kontrolu provádějí určené kontroloři, sepiší zápis, který založí do agendy;
4. řešení správního deliktu pro porušení zákona, na základě výsledků provedené kontroly;
5. návrh a určení komise pro řešení a likvidaci vzniklých pohledávek nad rámec finančního krytí ORP, zajišťuje starosta ve spolupráci se OPS RO;
6. vyžádání finanční pomoci u Krajského úřadu Jihočeského kraje při likvidaci pohledávek, opět zabezpečuje starosta;
7. dokončení veškerých agend s náklady a výdaji, které souvisejí s RO po ukončení činnosti KŠ ORP, zajišťuje starosta, tajemník, OPS RO ve spolupráci s ostatními příslušnými odbory a odděleními.

Obsahem této kapitoly jsou v případě Metodiky RO ORP Písek nejen náklady související s RO, ale zároveň i kontrola plnění stanovených RO. Metodika RO SSHR i Metodika RO ORP UH má na kontrolu plnění RO vyčleněnou zvláštní kapitolu.

Kontrola plnění regulačních opatření a správní delikty související s jejich nesplněním

Ukládání pokut je prováděno v souladu s § 25a § 26 zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů. V Metodice RO SSHR je navržen postup pro jmenování komise pro kontrolu a plnění RO a její úkoly. Postup je následující:

1. jmenování kontrolní komise k zabezpečení provádění kontroly plnění RO. Složení kontrolní komise dle návrhu SSHR je jeden člen z oddělení krizového řízení, další členové z odboru ekonomického, a další členy určí vedoucí jednotlivých pracovních skupin, v jejichž působnosti byla nařízena RO. Kontrolní komise je jmenována po nařízení RO a kontrolní skupina má minimálně tři členy. Tento úkol zajišťuje ředitel krajského úřadu, přičemž návrh připraví pracovní skupina sekretariát KŠ kraje;

2. určení kontrolované oblasti, tzn. kontrola dodržování nařízených RO u subjektů, jichž se opatření týkají. SSHR navrhla, aby tento úkol plnil vedoucí pracovní skupiny, v jehož oblasti RO byla nařízena;
3. vydání pověření k provedení kontroly dodržování nařízených RO komisi, zajišťuje ředitel krajského úřadu;
4. zpracování protokolu o kontrolních zjištěních a identifikace správního deliktu má na starost kontrolní komise;
5. a uložení pokuty za nesplnění nařízených RO, ředitel krajského úřadu.

Pro kontrolu plnění RO a jmenování komise zabezpečující tuto oblast je v Metodice RO ORP UH navržena takto:

1. jmenování komise – tato komise je složena z členů z odborných odborů obecního úřadu ORP nebo krajského úřadu a člena OPS RO KŠ, má minimálně tři členy. Jmenována je po nařízení RO a tento úkol zajišťuje tajemník obecního úřadu ORP nebo ředitel krajského úřadu ve spolupráci s OPS RO KŠ;
2. určení kontrolované oblasti v ORP UH náleží tajemníkovi obecního úřadu ORP nebo řediteli krajského úřadu a OPS RO;
3. vydání pověření k provedení kontroly dodržování nařízených RO komisi, zajišťuje tajemník obecního úřadu ORP nebo ředitel krajského úřadu;
4. zpracování protokolu o kontrolních zjištěních a identifikace správního deliktu má na starost kontrolní komise;
5. pokuty za nesplnění RO ukládá tajemník obecního úřadu ORP nebo ředitel krajského úřadu.

Rozšíření, omezení nebo zákaz distribuce zdravotnických prostředků a léčiv

K zavedení RO v této oblasti bude přistoupeno, pokud vznikne potřeba snížit nebo usměrnit spotřebu zdravotnických prostředků a léčiv v případech, kdy krizová situace nabyde takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje by nebyly při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné a účinku spojeného se zavedením RO by jinak nebylo možné dosáhnout. Rozšířit, omezit nebo zakázat distribuci zdravotnických prostředků může vláda svým nařízením na základě § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS

a o změně některých souvisejících zákonů. Dle Metodiky RO ORP UH bude realizaci krizových opatření v této oblasti provádět KŠ ORP UH podle upřesnění KŠ Zlínského kraje v souladu s návrhem Krajského úřadu Zlínského kraje pro „Regulační opatření v oblasti rozšíření, omezení nebo zákazu distribuce zdravotnických prostředků a léčiv“. Tento návrh je součástí přílohy Metodiky RO ORP UH a v podstatě se odvolává na postup, který je navržen v Metodice RO SSHR.

SSHR navrhla postup, který je rozdělený do dvou částí (období). Jedná se o I. období – přípravné, při hrozbě vzniku krizové situace, mimo krizový stav a o II. období - řešení krizové situace, po jejím vzniku a po vyhlášení krizového stavu.

První částí postupu zahrnuje:

- ověření připravenosti kraje v návaznosti na konkrétní bezpečnostní hrozbu, což spočívá v ověření dostupnosti nezbytných dodávek od dodavatelů v souvislosti s plánem nezbytných dodávek, ověření postupů, které jsou zpracovány v souladu s příslušným metodickým pokynem pro přípravu RO, ověření možnosti zajištění potřebných zdravotnických prostředků a léčiv na základě spolupráce s jinými kraji a seznámení obcí, PO a PFO s charakterem ohrožení na území kraje a s krizovými opatřeními. Tyto úkoly plní bezpečnostní rada kraje nebo KŠ kraje ve spolupráci s pracovní skupinou, komisí nebo věcně příslušnými odbory krajského úřadu, zpracovatelé příslušných částí krizového plánu a zpracovatelé plánu krizové připravenosti;
- provedení analýzy území, které je ohrožováno krizovou situací v návaznosti na typ konkrétní krizové situace, to spočívá v zajištění počtu osob, které by mohly být postiženy mimořádnou situací, vytipování a určení druhů a množství zdravotnických prostředků a léčiv, které budou potřeba, ověření komunikačních vazeb a vyhodnocení schopnosti zajištění zdravotní služby ve zdravotnických zařízeních a případné potřeby omezení poskytování zdravotní péče, toto zabezpečuje opět bezpečnostní rada kraje nebo KŠ kraje ve spolupráci s pracovní skupinou, komisí nebo věcně příslušnými

odbory krajského úřadu a s vybranými poskytovateli zdravotní služby a základními složkami IZS;

- ověření a navržení dohod o spolupráci při řešení krizových situací s jinými kraji, tedy zvážení možnosti výpomoci z jích krajů, popř. možnost využití přeshraniční pomoci při mimořádných událostech, zajišťuje bezpečnostní rada kraje nebo KŠ kraje.

Druhá část - řešení krizové situace, po jejím vzniku a po vyhlášení krizového stavu má postup následovný:

- svolání KŠ kraje, tzn. jeho aktivace včetně odborných pracovních skupin či komisí, to je v kompetenci hejtmana kraje;
- použití pohotovostních zásob – v případě že je nedostatek vlastních disponibilních prostředků subjektů a dodavatelů nezbytných dodávek na území kraje nebo prostředků poskytnutých z jiných krajů, je potřeba vyžádat prostředky z pohotovostních zásob. Touto oblastí se zabývá KŠ kraje, Ministerstvo zdravotnictví, odborná pracovní skupina ÚKŠ, SSHR a ochraňovatelé pohotovostních zásob;
- samotné zavedení RO, což zahrnuje vyhodnocení potřeby a přípravu postupu v souladu se zákonem, vytipování druhů zdravotnických prostředků nebo skupin léčiv, které budou regulovány a zajištění součinnosti mezi krajským úřadem a Ministerstvem zdravotnictví. V této fázi je rovněž vydáno rozhodnutí hejtmana, které obsahuje opatření v oblasti regulace a zajištění podání informací všem dotčeným subjektům, tj. poskytovatelům lůžkové péče, lékárnám, dodavatelům, veřejnosti). Také je potřeba koordinovat činnost poskytovatelů zdravotnické záchranné služby a vybraných poskytovatelů zdravotní služby a rozhodnout o rozsahu poskytovaných zdravotních služeb. Zároveň musí být ke všemu vedena dokumentace. Tuto fázi zajišťuje KŠ kraje ve spolupráci s hejtmanem kraje a odbory krajského úřadu, dále se na plnění úkolů podílejí subjekty, které jsou v rozhodnutí hejtmana stanovené, Ministerstvo zdravotnictví, vláda a dotčené krizové štáby a subjekty.

Důležité je, že ORP nebo obec nemá ze zákona možnost ovlivnit rozšíření, omezení nebo zákaz distribuce zdravotnického materiálu a léčiv, plní tedy jen pokyny, které vydala vláda.

Metodika RO ORP Písek má tuto oblast rozdělenou do dvou částí - přípravné období a řešení krizové situace. V ORP písek je dle metodiky postup první části následující:

- vytvoření a udržování přiměřené výše zásoby určených skupin zdravotnických prostředků a léčiv ve zdravotnických zařízeních s ohledem na problematiku všech typů hromadných zdravotních postižení. Účelem je, aby byla zajištěna schopnost poskytování urgentní, neodkladné a akutní zdravotní péče po nezbytně nutnou dobu,
- dodržování postupů stanovených zdravotnickým zařízením;
- zajištění spolupráce dotčených subjektů, především útvarů krizového řízení a zdravotnictví, krajských úřadů, krajské hygienické stanice, zdravotnické záchranné služby a vybraných zdravotnických zařízení, při plánování v systému nouzového hospodářství v oblasti zajištění zdravotnických prostředků a léčiv, to rovněž zahrnuje zpracování a aktualizování rozpracovaných typových plánů, které se vztahují k oblasti zdravotnictví, plánu nezbytných dodávek a rozpracování této problematiky v plánech krizové připravenosti, které jsou zpracovány dotčenými zdravotnickými zařízeními;
- příprava a zpracování postupů, vyhodnocení potřeby a rozsahu podkladů a vzorových dokumentů, které slouží k využití v případě zavedení a realizace RO;
- využití vzájemné komunikace, aby bylo zajištěno včasné předávání informací o předpokládaném navýšení spotřeby zdravotnických prostředků a léčiv a informací o stavu zásob zdravotnických prostředků a léčiv ve zdravotnických zařízeních.

Druhá část se zabývá přímo řešením krizové situace, konkrétně při vyhlášení stavu nebezpečí. V tomto případě je potřeba:

- postupovat podle opatření, která jsou stanovena v krizovém plánu kraje, současně je možnost využití spolupráci s jinými kraji na základě uzavřené smlouvy;
- zajistit vyhodnocování dopadů vzniklé krizové situace v rámci činnosti KŠ kraje a v případě potřeby, na základě informací poskytovaných zdravotnickými zařízeními, vytipovat zdravotnické prostředky a léčiva, u kterých nastává nebo může nastat nedostatek vzhledem k charakteru řešené situace;
- pokud nejsou postupy stanovené v příslušných plánech lze využít oprávnění, které je stanovené zákonem č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů, uložit PO nebo PFO povinnost dodávat potřebné zdravotnické prostředky a léčiva, popř. i služby, tzn. poskytování zdravotné péče, zdravotně sociálních služeb a skladovat nebo strpět skladování zdravotnických prostředků a léčiv nebo přemístit zásoby na jiné místo nebo oprávnění stanovené stejným zákonem, zajistit přednostní zásobování zdravotnických zařízení potřebnými zdravotnickými prostředky a léčivy. Tato oprávnění má i starosta ORP, v případě že na danou situaci bude muset reagovat;
- zachovat funkčnost systému úhrad zdravotní péče z veřejného zdravotního pojištění, pokud nebude v rámci vyhlášení krizového stavu stanoveno jinak odpovědných orgánem;
- náklady a výdaje, které vznikly v souvislosti se zavedením RO, včetně nákladů, které souvisejí s uložením povinnosti PO nebo PFO, které by jinak nevznikly, nese správní úřad, který RO vyhlásil, pokud se nedohodne jinak s Ministerstvem zdravotnictví. O způsobu úhrady může rozhodnout také vláda;
- neprodleně podat informace o těchto skutečnostech Ministerstvu zdravotnictví prostřednictvím KŠ Ministerstva zdravotnictví.

Pro tyto účely je v ORP Písek vytipováno dvanáct lékáren, jedna lékařská služba první pomoci a dvě zdravotnická zařízení.

Způsob plnění regulačních opatření nad rámec zpracované metodiky SSHR

Doposud zde byl popsán způsob plnění RO v rámci navržené Metodiky RO SSHR, ovšem ORP UH i ORP Písek má nad tento rámec zpracovány i další oblasti. V případě ORP UH se jedná o RO v oblasti zásobování vodou. V ORP Písek je nad rámec Metodiky RO SSHR zpracované RO týkající se zásobování vodou, dále RO v energetice a v oblasti elektronických komunikací a poštovních služeb.

Regulační opatření pro oblast elektronických komunikací a poštovních služeb

K této oblasti je v Metodice RO ORP UH uvedena pouze poznámka, která odkazuje na Metodiku RO SSHR (viz výše kapitola 1.5.1.3). Metodika RO ORP Písek uvádí, že v rámci RO na úrovni kraje či ORP nelze omezit poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací, a co se týče oblasti základních poštovních služeb, bude se jednat zejména o změnu místa dodání služeb. Současně má ORP Písek stanoveno jak postupovat v této oblasti při hrozbě vzniku krizové situace i při jejím řešení. Postup je následující:

V přípravném období, tj. pokud hrozí vznik krizové situace, bude:

- provedena analýza potřeb zajištění služeb elektronických komunikací a poštovních služeb za krizového stavu, tzn., ověří se dostupnost smluvně dodávaných služeb elektronických komunikací a poštovních služeb od dodavatelů, tak aby byla zajištěna běžná činnost města, a stanoví se dodávky služeb za krizového stavu se zaměřením na zajištění komunikace pro orgány krizového řízení, složky IZS a ochranu obyvatelstva. K tomuto se pojí přehled spojení na subjekty, které se podílejí na připravenosti na krizové situace a jejich řešení, který je již zpracován. Tento úkol plní bezpečnostní rada ORP;
- připraveno zajištění služeb elektronických komunikací za stavu nebezpečí, tzn., bude ověřena dostupnost elektronických komunikací u dodavatelů, zejména přednostní spojení, mobilní komunikace, internetové služby a zajištění služeb do záložního pracoviště, dále bude

ověřena možnost náhradních dodavatelů služeb, kteří mají místo, sídlo podnikání nebo organizační složky v příslušném územním obvodu, opět zajišťuje bezpečnostní rada ORP.

V období, kdy se krizová situace již řeší, tedy po jejím vzniku a po vyhlášení stavu nebezpečí:

- jsou služby elektronické komunikace zajišťovány tak, že nejprve dojde k vyhodnocení rozsahu narušení služeb v této oblasti a vyhodnocení nutnosti okamžité obnovy, následně jsou uloženy povinnosti dodávky služeb. Toto zabezpečuje starosta ORP. Ten při uložení povinnosti musí uvést druh služby nebo činnosti a uživatele nebo jeho účastnické číslo, pro nějž bude služba zajištěna;
- a v případě zajištění poštovních služeb, je to obdobné. Vyhodnotí se rozsah narušení a nutnost zajistit náhradní doručování a vyplácení sociálních dávek, následně se uloží povinnost dodávky služeb. Opět zajišťuje starosta ORP a při uložení povinnosti uvede druh služby, příjemce služby, původní a náhradní místo dodání, dle potřeby adresáta.

Regulační opatření v oblasti zásobování pitnou vodou

Nouzové zásobování pitnou vodou je zabezpečení pitné vody pro obyvatelstvo v množství, které je nezbytné pro jeho přežití, po nezbytně dlouhou dobu, jež je potřebná pro obnovení funkce běžného zásobování pitnou vodou (viz výše kapitola 1.5.2.1). V ORP UH je oblast zabezpečení nouzového zásobování vodou zpracovaná jako součást „Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací na území Zlínského kraje“. Tento dokument byl zpracován jako podklad pro krizový plán kraje a jeho samostatným dílčím výstupem je zpracování souhrnné zprávy k nouzovému zásobování vodou jednotlivých obcí v době krizové situace. Tento plán je veřejně dostupný na webových stránkách Zlínského kraje. V případě, že je systém nouzového zásobování pitnou vodou použit k realizaci dodávek pitné vody pro obyvatelstvo v době, kdy nezbytné dodávky od dodavatelů jsou plněny v minimálním objemu nebo vůbec, jedná se o RO. Oprávnění hejtmána při stavu nebezpečí vychází ze zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů. Postup orgánů krizového řízení v době přípravy, vyhlášení a realizace RO v oblasti

týkající se zásobování vodou a popis situace ve správním obvodu ORP, doporučené typové postupy, opatření a zásady pro řešení krizové situace má ORP UH zpracováno formou příloh, které jsou součástí Metodiky RO ORP UH. Bohužel pro účely diplomové práce, nebyly tyto přílohy poskytnuty.

Narušení dodávek pitné vody je dle Metodiky RO ORP Písek řešena buďto formou náhradního zásobování (např. při běžné poruše vodovodní sítě) nebo za pomoci systému nouzového zásobování vodou (v případě, že si nepříznivý vývoj událostí vyžádá vyhlášení krizového stavu). Uplatnění systému nouzového zásobování vodou, lze považovat za určitý stupeň RO. Nouzové zásobování vodou organizuje starosta obce, na řešení se podílejí orgány ORP a celé to koordinuje hejtman Jihočeského kraje. Zavedení systému nouzového zásobování vodou se zde rozděluje do dvou období – přípravné, při hrozbě vzniku krizové situace a řešení krizové situace po jejím vzniku a po vyhlášení krizového stavu.

V přípravném období se metodika odkazuje na zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů, podle kterého může vodoprávní úřad dočasně omezit užívání pitné vody na dobu 3 měsíců, na základě vydání veřejné vyhlášky, popř. tuto dobu následně o další 3 měsíce prodloužit. V metodice je odkazováno i na zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, pro případ řešení problémů, ke kterým by došlo z důvodu sucha, při zásobování vodou v obcích bez veřejných vodovodů, kde se obyvatelstvo zásobuje vodou z individuálních zdrojů. V období přípravy jsou úkoly následující:

- zajistit připravenost ORP na systém nouzového zásobování vodou ve správním obvodu, s tím souvisí provedení analýzy správního obvodu ORP (např. zjištění počtu obyvatelstva, které bude potřeba v průběhu krizové situace zásobovat pitnou vodou, stanovení sil a prostředků na rozvoz a rozdělování pitné vody), aktualizace plánu nezbytných dodávek a přehledu kontaktů na síly a prostředky. Za tento úkol odpovídá starosta ORP a provádí ho městský úřad ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje;
- vydat opatření obecné povahy (veřejné vyhlášky) o dočasném omezení užívání pitné vody z vodovodu pro veřejnou potřebu, jak je zmíněno

výše, vydání veřejné vyhlášky je v kompetenci Vodoprávního úřadu ORP, který za to odpovídá, úkol však provede městský úřad, odbor životního prostředí, oddělení vodního hospodářství;

- vydat veřejnou vyhlášku k nakládání s vodami. V případě přechodného nedostatku vody bez náhrady, lze upravit na nezbytně nutnou dobu povolení nakládání s vodami, popř. tato nakládání omezit či zakázat. Za tento úkol odpovídá Vodoprávní úřad ORP a provádí ho městský úřad, odbor životního prostředí, oddělení vodního hospodářství.

V období při řešení krizové situace se jedná o úkoly:

- starosta ORP svolá krizový štáb ORP, jakožto svůj pracovní orgán;
- aktivuje se Systém nouzového zásobování vodou, to zahrnuje vydání příslušných rozhodnutí a uložení subjektům nouzového zásobování vodou povinnost dodávat výrobky, práce a služby, které jsou předmětem jejich podnikání, v přiměřeném množství. Rozhodnutí subjektům se sděluje písemně, podle vzoru, který je uveden v krizovém plánu ORP. Nouzové zásobování vodou zajišťují všechny vodohospodářské organizace, které jsou na zasaženém území vlastníky nebo provozovateli vodovodů, dodávky vody jsou zahájeny do 5 hodin po přerušení a vyhlášení krizového stavu. Za tento úkol odpovídá starosta ORP a plní ho operační a informační středisko hasičského záchranného sboru kraje;
- provést zpohotovení Systému nouzového zásobování vodou, provést přípravu na zahájení jeho činnosti, připravenost následně oznámit KŠ ORP. Toto zajistí odpovědní pracovníci Systému nouzového zásobování vodou;
- zahájit činnost Systému nouzového zásobování vodou na postiženém území, opět zajistí odpovědní pracovníci tohoto Systému, přičemž zahájení činnosti bude oznámeno KŠ ORP;
- zabezpečit organizační zajištění nouzového zásobování vodou, přičemž na území obce za to odpovídá starosta obce, při podílení se na organizaci v rámci správního obvodu ORP starosta ORP a městský úřad a při koordinaci v rámci kraje hejtman.

Obecně v druhém období (již při řešení krizové situace) plní koordinační úlohu při uplatňování RO odborná sekce Služby nouzového zásobování vodou při KŠ Ministerstva zemědělství ve spolupráci s ÚKŠ, výkonným předsedou této Služby je vrchní ředitel úseku vodního hospodářství. Pokud není možné odvrátit dopady krizové situace v kraji opatřeními, která byla realizována v průběhu trvání stavu nebezpečí, žádá hejtman kraje vládu o vyhlášení nouzového stavu. Po vyhlášení nouzového stavu, je nutno rozpracovat další krizová opatření.

Další oblastí, zpracovanou na rámec Metodiky RO SSHR, v ORP Písek je RO v energetice. Protože ale tuto oblast ORP UH zpracovanou nemá, a proto není možné provést komparaci mezi těmito dvěma ORP, nebude v této práci rozebírána.

V následující tabulce 1, jsou porovnávána ORP zhodnocena, na základě získaných, výše uvedených informací, pomocí stanovené škály od 1 (nezpracováno) do 5 (velmi dobře zpracováno), přičemž hodnota 3 je stanovena té úrovni, na které je zpracován návrh dle Metodik SSHR.

Tabulka 1 – Komparace ORP

	Organizační záležitosti						Regulační opatření			HODNOCENÍ NAD RÁMEC METODIK SSHR	VÝSLEDNÉ HODNOCENÍ	
Dle Metodik SSHR	ULOŽENÍ POVINNOSTI PO NEBO PFO	NÁKLADY, VÝDAJE	KONTROLA	REGULACE PRODÁVANÉHO ZBOŽÍ	V DOPRAVĚ	VE ZDRAVOTNICTVÍ	HODNOCENÍ V RÁMCI METODIK SSHR	EL. KOMUNIKACE A POŠTOVNÍ SLUŽBY	DODÁVKY PITNÉ VODY			
Nad rámec Metodik SSHR												
ORP UH	3	3	3	4	3	3	3,17	3	3	3	6,17	
ORP Písek	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	

V tabulce je zvlášť ohodnocena část zpracována dle Metodik SSHR a část zpracována nad rámec těchto metodik.

Hodnocení v rámci Metodik SSHR vyplývá z oblastí: uložení povinnosti PO a PFO, náklady a výdaje, kontrola, regulace prodávaného zboží, RO v dopravě a ve zdravotnictví. Výsledná hodnota ORP UH je 3,17 a ORP Písek 5. Hodnota pro zpracované Metodiky SSHR je určena 3, jak je uvedeno výše. Z toho vyplývá, že ORP UH má svou metodiku zpracovanou na téměř stejné úrovni, jako SSHR, oproti tomu ORP Písek má nejvyšší možné hodnocení a svou metodiku v této části zpracovanou na velmi vysoké úrovni.

Druhá část hodnocení vyplývá z oblastí: elektronická komunikace a poštovní služby, dodávky pitné vody. Hodnota za tuto část pro ORP UH vyšla 3 a pro ORP Písek 5. Následně jsou hodnoty z obou částí hodnocení sečteny, tudíž výsledná hodnota ORP UH je 6,17 a ORP Písek 10, zatímco Metodiky SSHR stále zůstávají na hodnotě 3, protože oblasti z druhé části hodnocení samozřejmě nemají zpracované.

Na základě těchto výsledků, je možné konstatovat, že obě porovnávaná ORP mají své metodiky, týkající se plnění RO, zpracovány na vyšší úrovni, než navrhuje SSHR. Ovšem pokud budou dále porovnána jen ORP mezi sebou, ORP Písek má metodiku komplexnější a podrobnější, o čemž vypovídají i hodnoty výsledků, které vyšly v tabulce. Podrobněji je komparace popsána v následující kapitole „Diskuze“.

6 DISKUZE

V této kapitole je provedena komparace výše uvedených třech metodik, tj. Metodika RO SSHR, Metodika RO ORP UH a Metodika RO Písek.

Úvod

Již v úvodní kapitole je možno mezi jednotlivými metodikami najít jisté rozdíly. V Metodice RO SHHR je uvedena definice RO, kdy se tato opatření zavádí, jaký je jejich účel a jaké jsou úkoly ORP při jejich zavádění.

Metodika RO ORP UH je o poznání rozpracovanější. Oproti Metodice RO SSHR zde navíc uvádí definici celého systému HOPKS, legislativu, v souvislosti s kterou je postup RO zpracován, jejich přípravu a realizaci po vyhlášení krizového stavu a zásady pro jejich vyhlášení.

Metodika RO ORP Písek má úvodní kapitolu zpracovanou nejpodrobněji. Mimo výše uvedených informací, zde nechybí ani údaje týkající se konkrétního ORP (počet obyvatel, vymezení správního obvodu, informace o samotné metodice – její platnost, aktualizace). Oproti předešlým metodikám zde nejsou představeny hlavní úkoly při zavedení RO, ovšem ty jsou uvedeny v kapitole další.

Uložení povinnosti PO nebo PFO

V dalších kapitolách se metodiky již značně liší. Zatímco Metodika RO ORP UH se drží téměř přesně doporučeného návrhu zpracovaného SSHR, tedy Metodikou RO SSHR, ORP Písek svou metodikou zpracovalo jiným způsobem. Mimo struktury dokumentu, již možno opomenout, se liší i obsah.

Uložení povinnosti PO nebo PFO vychází ze zákona č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů. Je samozřejmé, že v souladu s tímto zákonem jsou zpracovány postupy všech uvedených metodik. Metodika RO SSHR navrhla postup při ukládání povinnosti PO nebo PFO od období přípravy, přes stanovení dodavatelů, vydání rozhodnutí, jeho zveřejnění až po jeho doručení ekonomickým subjektům. Důležitou roli při zajišťování jednotlivých úkolů stanoveného postupu hraje především SPS KŠ kraje a OS LP KŠ kraje. Tento postup, včetně subjektů zajišťujících

konkrétní úkoly, přijala za svůj i ORP UH, tzn., kompletně ho převzala a začlenila do své metodiky.

Metodika ORP Písek vychází v podstatě ze stejného postupu – období přípravy, stanovení konkrétních dodavatelů, vydání, zveřejnění a doručení rozhodnutí, ovšem jednotlivé úkoly jsou zpracovány o poznání podrobněji. Jistý význam se klade na to, aby veškeré subjekty, které jsou do plnění tohoto postupu zainteresovány, věděly, jakou mají roli a jak je důležité, aby ji plnily. Počítá se zde i se stanovením OPS RO, na rozdíl od Metodik RO SSHR a ORP UH, kde tato možnost zmíněna není a převážnou většinu úkolu plní, jak je již výše zmíněno SPS KŠ kraje. Důležitá je rovněž skutečnost, že uložení povinnosti PO nebo PFO lze uplatnit pouze v případě, že daná PO nebo PFO má sídlo nebo místo podnikání ve správním území města. Další kroky týkající se zveřejnění a doručení rozhodnutí mají všechny metodiky v podstatě totožné.

Regulace prodeje zboží v obchodní síti

Co se týče postupu při vydávání a zveřejnění rozhodnutí k nařízení regulace prodeje, ORP UH má tuto část nastavenou totožně, dle postupu, který byl zpravován SSHR. Jediné co se liší, jsou funkce, které jednotlivé úkoly zajišťují. V případě Metodiky RO SSHR má nejdůležitější funkci SPS KŠ kraje, která plní konkrétní úkoly ve spolupráci s dalšími subjekty, např. vydání rozhodnutí hejtmána ke stanovení RO zabezpečuje společně s operačním střediskem sekretariátu KŠ kraje, nebo zveřejnění toho rozhodnutí ve spolupráci s OS LP KŠ kraje. V Metodice RO ORP UH je přípravné období v rukou tajemníka Bezpečnostní rady Zlínského kraje a při plnění dalších úkolů má nejvýznamnější roli tajemník KŠ a vedoucí SPS KŠ, kteří dále spolupracují s OPŽÚ (KÚ), oddělením hlídkové služby, OPS RO nebo tiskovým mluvčím.

Rovněž způsob, kterým bude regulováno množství prodávané spotřebiteli se mezi Metodikou OR SSHR a Metodikou RO ORP UH liší pouze tím, kdo jednotlivé úkoly zajišťuje. Dle návrhu od SSHR se jedná o SPS KŠ kraje ve spolupráci ORP a v případě Metodiky RO ORP UH o SPS KŠ ve spolupráci s OPS RO a OPŽÚ (KÚ). Stejně tak u úkolů, které je zapotřebí zajistit pro přípravu a výdej předělových lístků, je stanovený stejný postup, stejné úkoly, jen jsou zajišťovány jinými subjekty.

Zatímco, ORP UH se víceméně striktně drží doporučených postupů od SSHR, ORP Písek má tuto problematiku zpracovanou jiným způsobem. Není zde zpracována pouze regulace zboží na úrovni kraje či ORP, ale i obecně z pohledu celorepublikového. Celkově je kapitola obsáhlejší, podrobnější a úkoly přesněji stanovené. Oproti Metodikám RO SSHR a RO ORP UH se zde neřeší pouze regulace prodeje potravin, ale i pohonných hmot.

Regulační opatření, kterým se mění způsob řízení a organizace dopravy

Tato kapitola SSHR není nijak podrobně navržena. V podstatě je zde jen uvedena informace, že návrh opatření RO, týkajících se dopravy má v plně v kompetenci pracovní skupina KŠ kraje pro dopravu a silniční hospodářství, a že nařízení těchto opatření probíhá stejným způsobem, jako u uložení povinnosti PO nebo PFO.

Obdobně je to i u Metodiky RO ORP UH, ovšem zde RO v oblasti dopravy spadají do kompetence krajského úřadu odboru dopravy a OPS RO KŠ kraje. Navíc má ORP UH zpracovaný návrh „Regulační opatření, kterými se mění způsob a organizace dopravy ve Zlínském kraji“ který je součástí příloh metodiky, ovšem jak je uvedeno výše, pro zpracování této práce nebyla zmiňovaná příloha k dispozici.

Metodika RO ORP Písek je zpracovaná o poznání podrobněji i pro tuto oblast. Jsou zde uvedeny např. obecně události, při nichž se očekává přijetí RO, nebo RO v dopravě v působnosti Jihočeského kraje. Ovšem vzhledem k tomu, že potřebné podklady o RO jsou k dispozici pouze od ORP Písek, není možné provést komparaci. Proto jsou i v předchozí kapitole diplomové práce informace o RO v dopravě v ORP Písek uvedeny pouze okrajově.

Náklady a výdaje související s nařízenými regulačními opatřeními

V této kapitole je uveden postup pro stanovení nákladů a výdajů, které souvisejí s RO. V Metodice SSHR je tento postup nějakým způsobem navržen, přičemž úkoly zajišťuje právní odbor krajského úřadu a pracovní skupina pro finanční zabezpečení KŠ kraje. V případě ORP UH je tento doporučený postup zcela převzat, jediným rozdílem je, že úkoly plní OPS RO KŠ kraje a obecní úřad ORP nebo krajský úřad.

ORP Písek má i tuto část zpracovanou jiným způsobem a úkoly související s řešením finančního zajištění RO jsou v kompetenci pracovníka finančního odboru Městského úřadu Písek. Postup pro stanovení nákladů a výdajů je rozdělen do dvou částí a obecně je zpracován úplně jiným způsobem. Postup pro stanovení nákladů a výdajů je zároveň spojen i s kontrolou plnění stanovených RO, na rozdíl do Metodik RO SSHR a RO ORP UH, kde je kontrole věnovaná samostatná kapitola. Avšak i v oblasti kontroly se Metodika RO SSHR a Metodika RO ORP UH shodují a nejsou zde žádné podstatné rozdíly.

Rozšíření, omezení nebo zákaz distribuce zdravotnických prostředků a léčiv

Všechny tři metodiky mají postup k rozšíření, omezení nebo zákaz distribuce zdravotnickým prostředků a léčiv rozdělen do dvou částí. První část je zaměřena na období přípravné, kdy vznik krizové situace hrozí, mimo krizový stav a druhá část konkrétně na řešení krizové situace, po jejím vzniku a po vyhlášení krizového stavu. Postup ORP UH je totožný s navrženým postupem SSHR, jedná se o ověření připravenosti kraje, provedení analýzy území, ověření a navržení dohod o spolupráci, svolání KŠ kraje včetně aktivace jeho odborných pracovních skupin a komisí, použití pohotovostních zásob a zvedení RO. V případě ORP Písek postup spočívá zejména v tom, že budou udržovány zásoby určených skupin zdravotnických prostředků a léčiv, dodržovány postupy, které jsou stanoveny zdravotnickým zařízením, bude zajištěna spolupráce napříč všemi dotčenými subjekty, přičemž důležitou roli hraje i vzájemná komunikace, postupovat se bude podle opatření, která jsou stanovena v krizovém plánu kraje, po celou dobu bude zajištěno vyhodnocování dopadů vzniklé krizové situace, důležité je rovněž zachování funkčnosti systému úhrad zdravotní péče z veřejného zdravotního pojištění a všechny informace budou sdělovány Ministerstvu zdravotnictví, nejsou zde opomenuty ani vniklé náklady a výdaje.

Způsob plnění regulačních opatření nad rámec zpracované metodiky RO SSHR

Co se týče RO, které jsou zpracovány nad rámec Metodiky RO SSHR, je možné konstatovat, že ORP Písek má zpracováno více oblastí. Ovšem cílem

diplomové práce je provést komparaci plnění RO mezi ORP Písek a ORP UH, proto není nutné rozebírat oblasti, které má zpracované jen jedno z ORP. Jedinou oblastí, u níž je možno provést komparaci je RO v oblasti zásobování vodou.

V ORP UH je tato oblast zpracována jako součást Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací na území Zlínského kraje“, přičemž dílčím výstupem tohoto dokumentu je souhrnná zpráva k nouzovému zásobování vodou jednotlivých obcí v době krizové situace. Opět je zde postup orgánů krizového řízení při přípravě, vyhlášení a realizaci RO v oblasti zásobování vodou součástí příloh, které k účelům zpracování diplomové práce nebyly poskytnuty.

V případě ORP Písek se narušení dodávek vody řeší buďto formou náhradního zásobování nebo za pomoci systému nouzového zásobování vodou, dle vážnosti vzniklé situace. Zde nouzové zásobování vodou organizuje starosta obce, na řešení se podílejí orgány ORP a celé je to koordinováno ze strany hejtmána Jihočeského kraje. Pracuje se zde se zákonem č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů, ze kterého vyplývá činnost a oprávnění vodoprávního úřadu, který užívání pitné vody smí omezit a se zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, pro řešení problému v této oblasti, který vznikl v souvislosti se suchem. Rovněž je zde uvedený postup orgánů krizového řízení, ten, jak je uvedeno výše, je poskytnut pouze ze strany ORP Písek, proto provedení komparace není možné.

Výše byly metodiky porovnány v rámci jednotlivých kapitol. Obecně lze říci, že Metodika RO ORP Písek je zpracována podrobněji, konkrétněji a přesněji. I co se týče příloh, zpracovaných k metodice, má jich ORP Písek jednoznačně více. Je samozřejmé, že tato metodika je zpracována v souladu se všemi zmíněnými právními předpisy, ale lze říci, že se jistě striktně nedrží návrhu, který je k plnění RO zpracován SSHR. Jak je výše uvedeno, Metodika RO SSHR je pouze doporučený návrh pro přípravu a realizaci RO v systému HOPKS pro orgány krizového řízení kraje a ORP a zatímco se ORP Písek určitým způsobem vydalo vlastní cestou při zpracování tohoto dokumentu, ORP UH doporučený návrh od SSHR do jisté míry zkopírovalo.

Výzkumná otázka zní „Jakým způsobem by byla zabezpečena regulační opatření ve vybraném územním samosprávném celku?“ Odpověď na tuto otázku se promítá ve výsledcích a následné diskuzi této diplomové práce. Na uvedenou otázku není možná jednoznačná odpověď, což dokládám v dalších odstavcích.

Za cíl si tato diplomová práce ukládá navrhnout způsob plnění RO vybraného územního celku nad rámec zpracovaných metodik SSHR. Vzhledem k výsledku provedené komparace dvou ORP s doporučenými metodickými pokyny od SSHR, je možné konstatovat, že ORP Písek má nad rámec metodik SSHR zpracovaných spoustu dalších podkladů upravujících plnění RO v mnoha oblastech. V podstatě lze říci, že zpracování Metodiky RO ORP Písek, by mohlo inspirovat při zpracovávání podkladů v oblasti této problematiky i další ORP, které mají za cíl, být co možná nejlépe připraveny na situace, kdy uplatnění RO bude nezbytné. Samozřejmě je, že všechny ORP při zpracování metodik způsobu plnění RO, by měly brát v úvahu i specifické podmínky a potřeby konkrétního správního obvodu, své zkušenosti a tomu formu a obsah metodiky přizpůsobit, neboť doporučení ve formě Metodiky RO SSHR je příliš obecné, a tudíž necílí na konkrétní potřeby konkrétních územních samosprávných celků. Možný přínos této práce je její využití pracovníky krizového řízení ORP, kdy si můžou sami porovnat a zhodnotit, jakým způsobem jsou metodiky plnění RO zpracované jinými ORP a nechat se inspirovat, popř. využít některých postupů vhodných pro svou ORP při zpracování vlastní metodiky. Rovněž diplomová práce může sloužit jako podklad pro studium na vysokých školách s oborem HOPKS.

ZÁVĚR

Diplomová práce byla zaměřena na problematiku RO, zejména v podmínkách územních samosprávných celků. Její téma zní: „Způsob plnění regulačních opatření vybraného územního samosprávného celku jako jeden ze systému hospodářských opatření pro krizové stavy“. Cílem této práce bylo navrhnout způsob plnění RO vybraného územního celku nad rámec zpracovaných metodik SSHR. V rámci splnění cíle byla provedena komparace vybraných ORP, konkrétně ORP Uherské Hradiště a ORP Písek, u nichž bylo zjišťováno, jakým způsobem jsou v jejich správním obvodu regulační opatření plněna na základě jimi zpracovaných metodik o způsobu plnění RO a metodiky, jež byla zpracována SSHR jako návrh či doporučení ke zpracování podkladů o způsobu plnění RO jednotlivými ORP. Metodiky od SSHR jsou jistě nápomocné, ovšem opomíjí specifické potřeby jednotlivých územních celků.

Rovněž byla stanovena výzkumná otázka „Jakým způsobem by byla zabezpečena regulační opatření ve vybraném územním samosprávném celku?“. Tato otázka byla zodpovězena při porovnávání zmiňovaných metodik napříč celou praktickou částí diplomové práce, zejména však v kapitole „výsledky“.

Po získání všech potřebných informací a následném provedení komparace je možno konstatovat, že ORP Písek má podklady týkající se způsobu plnění RO zpracované komplexně a na velmi vysoké úrovni. Přesto, že cílem bylo navrhnout způsob plnění RO vybraného územního celku, s ohledem na více než dostačující úroveň metodiky ORP Písek není nutné navrhovat žádné nové způsoby. V podstatě lze pouze doporučit, aby právě metodika zpracována ORP Písek byla inspirací a možnou cestou pro pracovníky krizového řízení ORP, kteří mají za úkol navrhnout obdobné dokumenty, týkající se problematiky RO, pro ORP v nichž působí. Dalším doporučením pro ORP, které mají za cíl, být co možná nejlépe připraveny na situace, kdy přijetí RO bude nezbytné je, brát v úvahu i specifické podmínky a potřeby konkrétního správního obvodu, své zkušenosti a tomu formu a obsah metodiky přizpůsobit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. *Cullen International: COVID-19: regulatory measures for electronic communications services in Europe* [online]. 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.cullen-international.com/news/2020/03/COVID-19--regulatory-measures-for-electronic-communications-services-in-Europe.html>
2. *Dačice: Regulační opatření v dopravě* [online]. 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.dacice.cz/mestsky-urad/koronavirus/regulacni-opatreni-v-doprave-3012cs.html>
3. *Hasičský záchranný sbor České republiky: Krizové stavy* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>
4. HORÁK, R., DANIELOVÁ, L., KYSELÁK, J., NOVÁK, L., 2011. Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu. Praha: Linde. 464 s. ISBN 978-80-7201-827-7.
5. *Jeffery Yong: Insurance regulatory measures in response to Covid-19* [online]. 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.bis.org/fsi/fsibriefs4.pdf>
6. KAHL, Jiří. et al., 2008. *Hospodářská opatření pro krizové stavy: modul H*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. 33 s. ISBN 978-80-86640-90-7.
7. *KPMG: Emergency Economic Measures for COVID-19* [online]. 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/jp/pdf/2020/jp-en-e-taxnews-20200408.pdf>
8. *Krizport: Krizové stavy* [online]. © 2018 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/vyhlasovani-krizovych-stavu>
9. MĚSTO PÍSEK. *Způsob plnění regulačních opatření ve správním obvodu Písek. Krizový plán obce s rozšířenou působností Písek*. 2019. Písek.

10. MĚSTO UHERSKÉ HRADIŠTĚ. *Metodika činnosti regulačních opatření ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště*. 2019. Uherské Hradiště.
11. Metodické doporučení SZÚ – Národního referenčního centra pro pitnou vodu, 2018. [online]. SZÚ. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/uploads/documents/chzp/voda/pdf/nouzvod.pdf>
12. Metodické pokyny pro přípravu a realizaci regulačních opatření v systému hospodářských opatření pro krizové stavy, 2014. [online]. SSHR. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: [http://www.sshr.cz/pro-verejnouspra-vu/system_hospodarskych_opatreni_pro_krizove_stavy\(HOPKS\)/dokumenty_okk/hopks_01122014_metodika_regop.doc](http://www.sshr.cz/pro-verejnouspra-vu/system_hospodarskych_opatreni_pro_krizove_stavy(HOPKS)/dokumenty_okk/hopks_01122014_metodika_regop.doc)
13. Metodický pokyn Ministerstva zemědělství čj. 74020/2016-MZE-15000 ze dne 22. prosince 2016, 2016. [online]. Ministerstvo zemědělství. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/551452/Metodicky_pokyn_NZV_Vestnik_lady_organy_kraju_organy_obci_01_01_2017.pdf
14. Metodika činnosti při plánování a zajišťování nezbytných dodávek v systému HOPKS pro právnické a podnikající fyzické osoby, 2003. [online]. SSHR. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/stahnout/40/metodiky-hopks/1891/3-metodika-cinnosti-ppfo-pri-planovani-a-zajistovani-nezbytnych-dodavek-v-systemu-hopks>
15. Metodika plánování nezbytných dodávek v systému hospodářských opatření pro krizové stavy pro ústřední správní úřady, krajské úřady, hasičské záchranné sbory krajů a obecní úřady obcí s rozšířenou působností, 2013. [online]. SSHR. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/stahnout/40/metodiky-hopks/1894/2-metodika-planovani-nezbytnych-dodavek-v-systemu-hopks-pro-usu-ku-hzs-a-orp>
16. Metodika pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace, 2011. [online]. SSHR. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/stahnout/40/metodiky-hopks/1889/1-metodika-pro-vyzadovani-vecnych-zdroju-za-krizove-situace>

17. *Ministerstvo vnitra: Nouzový stav* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/nouzovy-stav.aspx>
18. RICHTER, Rostislav. 2018. *Slovník pojmů krizového řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. 157 s. ISBN 978-80-87544-91-4.
19. *Správa státních hmotných rezerv: Hmotné rezervy* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/statni-hmotne-rezervy-shr/hmotne-rezervy-hr/>
20. *Správa státních hmotných rezerv: Hospodářská mobilizace* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/hospodarska-mobilizace-hm/>
21. *Správa státních hmotných rezerv: Informační web aplikace ARGIS* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.argis.cz/>
22. *Správa státních hmotných rezerv: Informační web systému Krizkom* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: www.krizkom.cz/
23. *Správa státních hmotných rezerv: Mobilizační rezervy* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/statni-hmotne-rezervy-shr/mobilizacni-rezervy-mr/>
24. *Správa státních hmotných rezerv: Nouzové hospodářství* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/nouzove-hospodarstvi-nh/>
25. *Správa státních hmotných rezerv: Pohotovostní zásoby* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/statni-hmotne-rezervy-shr/pohotovostni-zasoby-pz/>
26. *Správa státních hmotných rezerv: Státní hmotné rezervy* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/statni-hmotne-rezervy-shr/>
27. *Správa státních hmotných rezerv: Výstavba a údržba infrastruktury* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/vystavba-a-udrzba-infrastruktury/>

28. *Správa státních hmotných rezerv: Zásoby pro humanitární pomoc* [online]. © 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/statni-hmotne-rezervy-shr/zasoby-pro-humanitarni-pomoc-zhp/>
29. ŠVECOVÁ, Miroslava. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje. In: *Zlínský kraj* [online]. 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/en/plan-rozvoje-vodovodu-a-kanalizaci-zlinskeho-kraje-cl-617.html>
30. URBAN, R., BAKOŠ, E., KUDLÁK, A., 2012. *Ekonomika a logistika krizových situací v ochraně obyvatelstva II*. Brno: Univerzita obrany. 109 s. ISBN 978-80-7231-912-1.
31. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISITINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, 1993. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 1, s. 17-23*. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5989>
32. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, 1993. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 1, s. 3-16*. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5989>
33. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, 1998. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 39, s. 5386-5387*. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3146>
34. Vyhláška č. 344/2012 Sb., o stavu nouze v plynárenství a o způsobu zajištění bezpečnostního standardu dodávky plynu, 2012. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 128, s. 4538-4552*. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6267>
35. Vyhláška č. 80/2010 Sb., o stavu nouze v elektroenergetice a o obsahových náležitostech havarijního plánu, 2010. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: *Sbírka zákonů České republiky, částka 128, s. 946-957*. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5669>

36. Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 225/2001 Sb., kterou se stanoví postup při vzniku a odstraňování stavu nouze v teplárenství, 2001. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 84, s. 4988. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3662>
37. Vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, 2000. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 144, s. 7925-7932. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5728>
38. Wall et al.: *US financial services regulátory* [online]. 2020 [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.whitecase.com/sites/default/files/2020-05/5-State-regulatory-response-050420.pdf>
39. Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), 2005. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 43, s. 1330-1404. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4641>
40. Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy), 1999. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 64, s. 3333-3336. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3281>
41. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, 2000. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 73, s. 3461-3474. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>
42. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), 2000. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 73, s. 3475-3487. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>

43. Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, 2000. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 73, s. 3488-3498. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>
44. Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), 2001. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 104, s. 6465-6482. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3682>
45. Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), 2000. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 10, s. 336-349. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3398>
46. Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), 2000. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 131, s. 7142-7189. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5944>
47. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, 2004. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 174, s. 9782-9827. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4478>
48. Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, 1993. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 27, s. 573-574. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2671>
49. Zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, 1969. [online]. [cit. 2020-05-17]. In: Sbírka zákonů České republiky, částka 1, s. 16-19. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=1539>

50. Způsob plnění regulačních opatření v působnosti Ministerstva dopravy v systému hospodářských opatření pro krizové stavy, 2017. [online]. Ministerstvo dopravy. [cit. 2020-05-17]. Dostupné z: <https://www.mdcr.cz/getattachment/Dokumenty/Ministerstvo/Krizove-rizeni-MD/Regulacni-opatreni/Metodicky-pokyn-Zpusob-plneni-regulacnich-opatreni-v-pusobnosti-Ministerstva-dopravy-v-systemu-hospodarskych-opatreni-pro-krizove-stavy.pdf.aspx>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Komparace ORP	67
---------------------------------	----

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČNB	Česká národní banka
HOPKS	Hospodářská opatření pro krizové stavy
IZS	Integrovaný záchranný systém
KŠ	Krizový štáb
Metodika RO ORP Písek	Způsob plnění regulačních opatření ve správním obvodu Písek
Metodika RO ORP UH	Metodika činnosti regulačních opatření ve správním obvodu ORP Uherské Hradiště
Metodika RO SSHR	Metodika činnosti pro řešení regulačních opatření kraje či obce s rozšířenou působností
OPS RO	Odborná pracovní skupina pro řízení regulačních opatření
OPŽÚ (KÚ)	Odbor právního a živnostenského úřadu
ORP	Obec s rozšířenou působností
OS LP KŠ	Operační středisko logistické podpory krizového štábu
PFO	Podnikající fyzická osoba
PO	Právnícká osoba
RO	Regulační opatření
SHR	Státní hmotné rezervy
SPS KŠ	Stálá pracovní skupina krizového štábu
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
UH	Uherské Hradiště
ÚKŠ	Ústřední krizový štáb